

Surinaa

Kuoseja yöperhosista

Sanna-Mari Miettinen

Opinnäytetyö

SAVONIA- AMMATTIKORKEAKOULU	
Kulttuuriala, Kuopio	
OPINNÄYTETYÖ	
Tiivistelmä	
Koulutusohjelma: Muotoilun koulutusohjelma	
Suuntautumisvaihtoehto: Tekstiili	
Työn tekijä(t): Sanna-Mari Miettinen	
Työn nimi: Surinaa – Kuoseja yöperhosista	
Päiväys: 22.3.2013	Sivumäärä / liitteet: 54/5
Ohjaajat: Kaisa Klemola, Elina Sillanpää	
Työyksikkö / projekti: -	
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Opinnäytetyön aiheena on kuosikokoelman suunnittelu yöperhosista. Tekijä on kiinnostunut luonnosta ja erilaiset eläimet ovat hänelle läheisiä. Sisustustekstiileissä luonto on ollut suuri trendi jo pitkään ja senkin vuoksi luonto-aihe oli luonteva valinta kuosikokoelman aiheeksi.</p> <p>Opinnäytetyössä pohditaan kuosisuunnittelua erilaisten eläimiin ja selkärangattomiin liittyvien kauneusihanteiden näkökulmasta. Perhosista syntyvien ideoiden lähtökohtana olivat oman veljen perhoskokoelmat ja sieltä löytyvät yöperhoset. Suunnittelussa hyödynnettiin valokuvausta perhosten muotojen hahmottamisessa. Tekijä valitsi värikartan sävyt perhosten värien ja nykysisustukseen sopivien värisävyjen pohjalta.</p> <p>Opinnäytetyössä suunniteltiin kuosikokoelma, joka sisältää neljä eri alamallistoa. Mallistot muodostuivat eri perhosten heimojen mukaisesti. Kokoelmasta koottiin myös kuvakirja, joka jäi tulevan yrityksen haltuun. Kuvakirja sisältää 58 kuosia eri yöperhoslajeista.</p> <p>Kuosikokoelma suunniteltiin tekijän tulevan yrityksen käyttöön. Opinnäytetyössään tekijä halusi luoda yrityksen käyttöön sopivan kuosikokoelman, jota voisi käyttää myöhemmin yrityksen tuotekehityksessä. Tulevan yrityksen liikeidean perusajatuksena on suunnitella ja valmistaa tuotteita, joiden aihe on otettu luonnosta. Tavoitteena oli myös syventää osaamista Adobe Photoshopin ja Adobe Illustratorin käytössä.</p>	
Avainsanat: yöperhoset, painokangas, suunnittelu, mallisto	
Julkinen ☒	Salainen ☐

SAVONIA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES**Culture Kuopio****THESIS****Abstract**

Degree Programme: Degree Programme in Design

Option: Textile

Authors: Sanna-Mari Miettinen

Title of Thesis:

Surinaa – Patterns from moths

Date: 22.3.2013

Pages / appendices: 54/5

Supervisor:

Kaisa Klemola, Elina Sillanpää

Contact persons:

-

Abstract:

The subject of this thesis is to design a pattern collection from moths. The author is interested in nature and different kinds of animals are important to her. In interior textiles nature has been a big trend a long time and that is why nature as the subject for the pattern collection was a facile choice.

The thesis work discusses pattern designing from the aspect of the beauty ideals of different kind of animals and invertebrates. The ideas which derived from butterflies were based on the butterfly and moth collection of the author's brother. Photography was utilized in designing in order to discern the shapes of moths. The tones of the color chart were selected on the grounds of moths' colors and colors suitable for current interior design.

The thesis resulted in a pattern collection, which includes four different subcollections. The collections were made up of different families of moths. The collection was also compiled as a picture book which stays in the possession of the incoming company. The picture book includes fifty-eight patterns of different moth species.

The pattern collection was designed for the use of the author's incoming company. In the thesis project the author wanted to create a suitable pattern collection for the use of the company so that it could be used later in the product development of the company. The basic idea of the incoming company's business concept is to design and manufacture products whose subject has been taken from nature for sale and use the designed pattern collection in the company's products. As an ambition was also to deepen the expertise in using the Adobe Photoshop and the Adobe Illustrator.

Keywords: moths, print, collection, design

Public Secure

Sisällysluettelo

1 Johdanto	5
2 Työn tavoitteet ja prosessinkuvaus.....	6
3 Yrityskuvan luominen	9
3.1 Tuleva yritykseni	9
3.2 Yritysideologiani	10
3.3 Kilpailu markkinoilla	12
4 Kohderyhmä ja asiakas	17
5 Suunnittelun lähtökohdat	20
5.1 Yöperhoset kankaalla	20
5.2 Perhosen metamorfoosi – Symboliikka ja uskomuksia.....	25
5.3 Rumasta kaunista.....	29
6 Suunnitteluprosessi	32
6.1 Ideointi ja luonnostelu	32
6.2 Valokuvaus ja kuvien valinta.....	33
6.3 Värimaailma ja sommittelu	35
7 Työn toteutus	38
7.1 Kuosien toteutus ja tekniset ratkaisut.....	38
7.2 Raporttirakenteet	41
8 Kuvakirja.....	44
9 Pohdinta	50
10 Kuvaluettelo	52
11 Lähteet.....	53
11 Liitteet	55

1 Johdanto

Minulle luonto ja sen erilaiset eläimet ovat läheisiä. Opinnäytetyöni on kuosikokoelma yöperhosista. Perhosten voimakkaista kuvioista ja väreistä sain ajatuksen, että näitä perhosia voin hyödyntää kuosisuunnittelussa. Aihevalintani on tällä hetkellä ajankohtainen, koska luontoaihe on nykyään trendi myös sisustamisessa. Luonto on ollut aina tärkeä inspiraation lähde. Aihe on minulle myös luonteva oman luontoharrastukseni vuoksi.

Keskustelua on käyty paljon luonnonvarojen säilyttämisestä ja luonto on muutenkin ajankohtainen aihe. Opinnäytetyöni ottaa kantaa omalta osaltaan myös luonnonvarojen säilyttämiseen ja kierrättämiseen. Haluan esitellä yöperhosia, joita omien havaintojeni mukaan en ole nähnyt esitettävien eri tuotteiden kuvio-aiheissa. Tavoitteeni on osoittaa, mitä kauneutta yöperhoset edustavat.

Pyrin siihen, että kuosit ovat väreiltään ja muotokieleltään vahvoja, hallitsevia ja selkeitä. Työssäni esittelen erilaisia perhosheimoja, tutustun perhosen symboliikkaan ja uskomuksiin, joita perhosiin liittyy. Kuosikokoelmassa tulen esittämään useita eri perhoslajeja, joita sovitan erilaisiin raporttirakenteisiin. Käytän kuosikokoelmaani tulevan yritykseni tuotteissa ja tuotteet valmistetaan käsityönä.

Opinnäytetyössäni pohdin myös ihmisten kauneuskäsitystä eläimistä. Luulen, että etenkin selkärangattomat, matelijat ja sammakkoeläimet aiheuttavat ihmisissä eniten pelkoa ja inhoa. Pohdin myös syitä, miksi ihmiset pelkäävät näitä eläimiä.

2 Työn tavoitteet ja prosessinkuvaus

Opinnäytetyöni ajatus lähti liikkeelle, kun olin käymässä vanhempieni luona. Veljeni harrastaa entomologiaa. Seurasin keittiön pöydän ääressä istuessani, kun veljeni järjesteli erään laatikon perhosia. Idea lähti liikkeelle, kun vuorossa oli yöperhosia käsittelevä kokoelmalaatikko. Perhosten väreistä ja kuvioista sain vision kuoseista, jotka halusin toteuttaa. Perhosissa minua kiehtoivat niiden voimakkaat kuviot, muotokieli sekä yöperhosen karu olemus. Mielestäni yöperhoset ovat aihevalintana nykyiseen luontoteemaan sopiva ja tarpeeksi erilainen.

Uskon, että selkärangattomat kuvioaiheena eivät tule olemaan milloinkaan mikään suuri trendi. Opinnäytetyössäni tiedostan tämän, enkä siksi työssäni noudata trendiennusteita. Yksinkertaisesti hyönteiset eivät viehätä monia, mutta kuoseja suunnitellessani tiedostan tämän riskin. Luonto aiheena on ollut suuri trendi jo pidemmän aikaa, mutta markkinoilla ei kuitenkaan näy kovinkaan paljoa hyönteiskuvioisia kankaita. Useimmat luonto-aiheiset kankaat ovat mielestäni usein kasvi-aiheisia.

Opinnäytetyöni keskeisimpänä tavoitteena on saada aikaan näyttävä, erottuva ja monipuolinen kuosikokoelma, joka on jaettu alamallistoihin. Alamallistot jaan neljän eri perhoslajin mukaisesti ja mallistojen nimet pohjautuvat perhosten olemukseen, käyttäytymiseen ja muotokieleen. Valittuani perhoslajit kuoseja varten haluan, että kokoelmasta tulee yhtenäinen ja selkeä.

Jokaisesta perhosesta muodostetaan oma mallisto heimon ja lajin mukaisesti. Lajit, jotka valitsen kuoseihin, ovat luonteeltaan ja olemukseltaan melko erilaisia. Siksi minusta on järkevää, että jokaisesta perhosesta syntyy oma mallistonsa. Ajattelen myös, että mallistoja voisi myydä erikseen, kun ne on jaoteltu tyylin ja elementtien mukaisesti.

Ajatuksena on myös tehdä kankaista kaupallisia ja myyviä, jotta voisin myöhemmin käyttää niitä aloittavan yritykseni tuotteissa. Kuoseja on tarkoitus soveltaa tuotteisiin sekä jatkuvapintaisina kuoseina että printteinä.

Pyrin opinnäytetyössäni tekemään mahdollisimman laadukasta jälkeä ja lopullinen tuotos tulee olemaan harkiten koottu kuvakirja kuoseista. Kirjan haluan koota siksi, koska se toimii omassa suunnittelutyössäni apuvälineenä. Opintojeni aikana olen huomannut, että minulla paras suunnittelun lopputulos syntyy niin sanotussa flow-tilassa ja opinnäytetyötä tehdessäni pyrin myös saamaan inspiraatiosta kunnolla kiinni.

Kun opintoni päättyvät, olen päättänyt perustaa yrityksen. Voidakseni aloittaa tuotteiden valmistuksen ja myymisen, minulla täytyy olla valmiina ideoita ja printtejä joita käytän tuotteissani. En voi kuluttaa heti alussa kaikkea aikaa tuotteiden suunnittelemiseen ja valmistukseen, koska minun täytyy pystyä ylläpitämään omaa liiketoimintaani ja myymään tuotteita. Suunnittelin tämän vuosikokoelman siksi, että minulla on jo materiaalia valmiina tulevaa yritystäni varten.

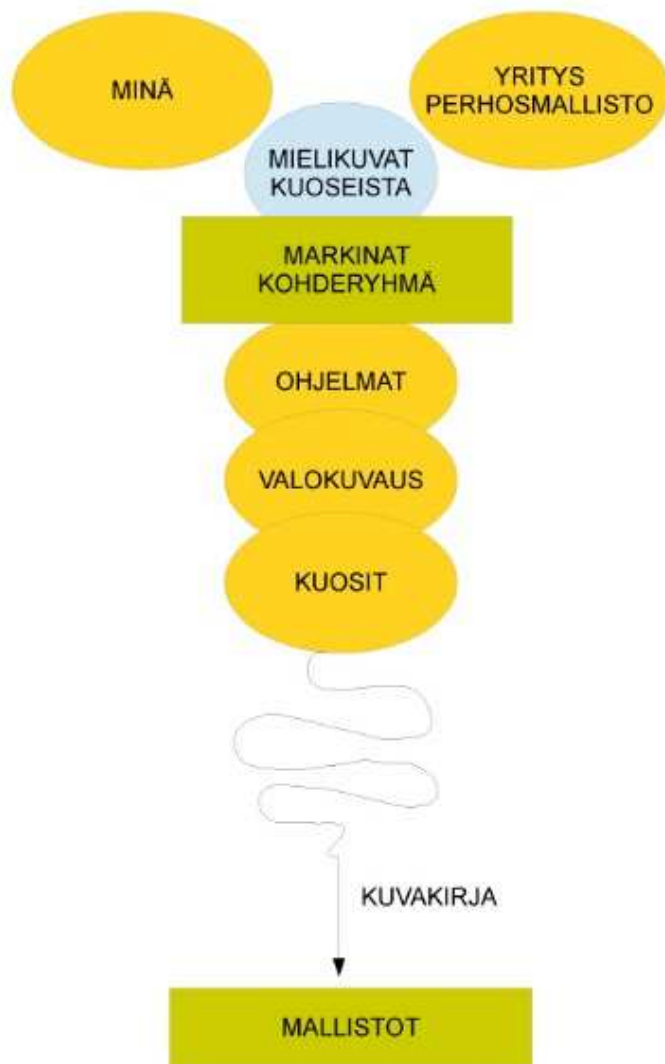
Olen piirtänyt tietokoneella aktiivisesti kohta kuusi vuotta, joten kuosisuunnittelu on minulle luonteva valinta työmenetelmäksi. Jo opintojeni alusta asti olen työskennellyt paljon tietokoneella ja kiinnostuin kuosisuunnittelusta enemmän vasta opintojeni kolmantena vuonna. Päätös opinnäytetyöni työmenetelmästä oli selvä jo alusta asti.

Aiemman koulutukseni myötä olin jo kokenut Adobe-tuoteperheen käyttäjä, niinpä Photoshopin ja Illustratorin käyttö on minulle rutiinia. Tiedän mitä olen tekemässä, erinäisiä kokeiluja mistä mitään tapahtuu, tulee vastaan harvoin.

Opinnäytetyössäni tiedonkeruu tapahtuu alan kirjallisuudesta sekä internetlähteistä. Tärkeänä tietolähteenä toimii myös hyönteistietokanta, joka on luottamuksellinen alan harrastajille. Työtä tehdessäni saan tietoa myös entomologian harrastajalta, jolle toteutan haastattelun kerätäkseni tietoa myös perhosharrastajan näkökulmasta.

Aiempien opintojeni aikana olen tehnyt projekteja, joissa aihemaailma on ollut samankaltainen kuin opinnäytetyössäni. Olen painanut kankaita sammakko- ja lisko-aiheella, tehnyt pehmoleluja matelijoista sekä käyttänyt selkärangattomia inspiraation lähteenä myös piirroksissa sekä maalauksissa. Näistä edellä mainituista töistä olen saanut idean lähteä jatkotyöstämään aihetta eteenpäin.

Opinnäytetyössäni aihepiiri rajautuu yöperhosiin, joista lähden suunnittelemaan kuoseja. Tarkoituksena ei ole lähteä tekemään kuoseista vielä kankaita, vaan työ rajautuu suunnitteluprosessiin ja lopulliseen kuosikokoelmaan. Kokoelmaa on tarkoitus käyttää myöhemmin yrityksen tuotekehityksessä mukana.

Kuva 1. Kriittisrealistisen evaluaation malli. (Anttila, P. 2005, 463.) soveltanut Miettinen, S. 2013

Opinnäytetyöni etenee kriittisrealistisen evaluaation mallin mukaisesti ja sen sisällä on vahva luova prosessi. Käytössä on veljeni perhoskokoelma ja oma tietotaitoni. Prosessin aikana valokuvaan yöperhosia ja työstän kuoseja valokuvien pohjalta. Kuosien suunnitteluvaiheessa etsin erilaisia elementtejä, muotoja ja värejä. Sovitan elementit erilaisiin raporttirakenteisiin ja teen niistä erilaisia värikokeiluja kuosipohjalle. Valitsen parhaat kuosit kuvakirjaan ja soviton kuvat kirjan aukeamille kuvakirjaeditorilla.

Opinnäytetyössäni esittelen lyhyesti yritykseni liike-idea ja kohderyhmää. Kuopion muotoiluakatemiassa ei tietääkseni ole aiemmin tehty opinnäytetyötä, jonka aiheena ovat perhoset.

3 Yrityskuvan luominen

3.1 Tuleva yritykseni

Valmistumiseni jälkeen minun on tarkoitus perustaa yritys. Yritykseni liikeidean perusajatus on suunnitella ja valmistaa kierrätysmateriaaleista tuotteita myyntiin. Yritysmuoto on toiminimi ja yrityksen tulevat toimitilat sijaitsevat Kuopiossa.

Opinnäytetyöni kuoseja on tarkoitus käyttää sisustustekstiileissä, lautasliinoissa ja muissa mahdollisissa tuotteissa, joihin kuoseja ja printtejä on mahdollista soveltaa. Yritykseni valmistaa myös kierrätysmateriaalista pehmoleluja, sisustustauluja ja muita pientuotteita. Jokainen yrityksen tuote suunnitellaan huolella ja toteutetaan korkealla laadulla, täysin käsityönä.

Tuotteilla on aina oma tarina, mutta aihepiiri pyritään pitämään persoonallisena ja huomiota herättävänä. Aihemaailma on ensisijaisesti eläimet ja luonto, joten yrityksen arvoina ovat myös ekologisuus ja esteettisyys. Yritys pyrkii rakentamaan imagonsa sen mukaiseksi. Yritykseni tavoitteena on nousta tunnetuksi ja vahvaksi suomalaiseksi tekstiilialan yritykseksi. On myös mahdollista, että yritys markkinoi tuotteitaan ja palvelujaan muualle Suomeen ja ulkomaille.

Minulla on haaveena saada jossain vaiheessa oma myymälä, jossa voisin myydä tuotteita ja tehdä töitä samanaikaisesti. Voisin tehdä tuotteita päivän mittaan ja kun asiakkaita tulisi liikkeeseen, voisin palvella heitä. Aloittaakseni liiketoimintani en tarvitse suuria investointeja. Kaikki työvälineet, joita tarvitsen päästäkseni alkuun, on jo hankittu. Tärkein hankinta on ompelukone, jolla saan ommeltua pehmolelut sekä pientuotteet itse. Taatakseni laadun ja helpottaakseni tulevaa työskentelyä tarvitsen myös saumurin. Osan ompelutyöstä ja tuotteiden painamisen teetän kuitenkin alihankkijalla. Yrittäjänä aika on rajallista ja se on myös osasy, miksi turvaudun alihankkijaan. Säästän aikaa myös hyödyntämällä työharjoittelijoita yrityksessäni.

Opinnäytetyöni kuoseja on tarkoitus hyödyntää yritykseni tuotekehityksessä. Kuosit on suunniteltu yritystä varten ja niitä on tarkoitus käyttää lähinnä tekstiilituotteissa, kuten sisustustekstiileissä. Kuoseja voidaan hyödyntää yrityksen tuotteissa painamalla perhoskuvioita kierrätyskankaille, joista jatko työstetään valmiita tuotteita esimerkiksi sisustustyynyjä, pehmoleluja sekä erilaisia pientuotteita.

3.2 Yritysideologiani

Suunnittelijana pyrin aina ajattelemaan tuotetta myös ekologisesta näkökulmasta. Tulevalla yritykselläni on vahva kierrätysperiaate ja tuotteiden suunnittelussa käytettävät materiaalit ovat kierrätysmateriaaleja. Kestävä kehitys sekä oma suunnittelutyöni kulkevat käsi kädessä ja kuosien aiheissa näkyy rakkaus luontoon. Luontoaiheilla otan kantaa ympäristön kuormittumiseen ja siihen kuinka Suomen luontoa kuuluisi varjella.

En ole itse mikään ”puidenhalaaja”, mutta liikun paljon luonnossa. Olen kulkenut metsässä, mökillä ja järvellä vanhempieni mukana. Mökkeily on minulle arjesta irtaantumista ja rentouttaa sekä inspiroi minua. Olen usein istunut mökkikalliolla maalaamassa ja piirtämässä, luonnon keskellä työskentely on paljon rennompaa kuin työhuoneella istuminen. Olen myös eläinrakas ja usein eläimet sekä luonto tulevat esiin suunnittelemissani tuotteissa sekä painokuoseissa.

Kierrätys on aina kiehtonut minua ja työstän paljon myös haastavia materiaaleja. Mitä hankalampi materiaali, sitä kiintoisampi se usein on muuttaa uuteen muotoon. Perheellämme on ollut aina tapana kierrättää mahdollisimman paljon, koska luonnossa liikkuminen on ollut meille aina elämäntapa. Olen jo pienenä tyttönä tehnyt paljon nukenvaatteita, käsinukkeja ja muita leluja kierrätysmateriaalista. Kierrätys on säilynyt minulla elämäntapana pienestä asti.

Minusta on hienoa antaa jollekin vanhalle tekstiilille uusi elämä erilaisessa tuotteessa. Olen esimerkiksi tehnyt pehmoleluja vanhoista maastohousuista, virkannut kassin VHS-nauhasta. Vanhat pyyhkeet, lakanat, verhot sekä vanhat vaatteet ovat myös oivallista materiaalia käytettäväksi uudelleen. Kierrätän töihini myös vanhat vetoketjut ja napit. Olen myös valmis käyttämään runsaasti aikaa työskentelyyn enkä mene siitä, mistä aita on matalin.

Kuva 2. Divaanisohvani sisusta on täynnä kierrätyskankaita. (S. Miettinen, 2013.)

Kirpputoreilta ja sukulaisilta löytyy paljon käyttökelpoista kierrätettävää materiaalia. Valtaosan omista kankaistani olen saanut ilmaiseksi ja ostan harvoin uusia kankaita. Myös osa vanhoista vaatteistani pääsee uusiokäyttöön saaden uuden elämän vaikka pehmoleluna. Mielestäni on valitettavaa, että monesti esimerkiksi muuton yhteydessä ihmiset heittävät roskeen paljon käyttökelpoista tavaraa, jota voisi antaa eteenpäin. Käyttökelpoiset tavarat päätyvät suotta kaatopaikalle, kun pienellä vaivannäöllä tavara saisi uuden kodin.

Tulevan yritykseni tuotteet edustavat upcycle -ideologiaa. Upcycling tarkoittaa sitä, että hyödytön materiaali muutetaan uuteen muotoon, jolloin se saa tuotteena suuremman arvon ja paremman laadun. Monet tavarat ovat muunneltavissa uudeksi tuotteeksi käyttämällä mielikuvitusta ja luovuutta. Mielestäni vanhojen tavaroiden uusiokäyttö on ekologista ja tukee kestävästä kehitystä.

Kun alan painamaan kuosejani kankaalle, valitsisin kankaaksi luonnonmateriaalin. Pidän luonnonmateriaaleista, koska niiden pintarakenne on keinotekoisesta esteettisempi. Materiaalin tuntu on miellyttävä, luonnonmateriaalien kuitu on luonnosta lähtöisin ja myös siksi minulle

mieleinen. Omia kuoseja painamalla haluan muuttaa kierrätettävän materiaalin ulkonäköä. Aina en kuitenkaan voi käyttää kierrätysmateriaalia, vaan joudun ostamaan uutta kangasta.

Painovärit ja emulsiot ovat haitallisia, mutta materiaalivalinnallakin voi jo vaikuttaa paljon tuotteen ekologisuuteen ja käytettävyyteen. Tekstiiliväriaineet ja kankaanpainovärit määritellään ongelmajätteeksi ja jätelain mukaan on velvoite toimia siten, että värijätettä syntyy niin vähän kuin mahdollista. Työskennellessä järkevintä on tehdä väriä vain tarvittava määrä, jotta jätteen määrä saadaan mahdollisimman vähäiseksi. (Forss 2000, 93.)

Tekstiilivärien kanssa työskennellessä estetään elimistölle haitallisten aineiden pääsy hengitysteihin, ruuansulatukseen, iholle ja ympäristöön. (Forss 2000, 93.) Suojavälineitä käyttämällä estetään haitallisten aineiden pääsy elimistöön. Kun työskennellään tekstiiliväreillä, tulee käyttää suojalaseja, hengityssuojainta, suojakäsineitä sekä tarvittaessa muuta suojavaatetusta. (Forss 2000, 94.) Yhteisissä työtiloissa työskennellessä jokainen on vastuussa työturvallisuudesta. Väriaineita käsitellään ja säilytetään huolellisesti, myös työtilat pidetään siistinä. (Forss 2000, 95.)

3.3 Kilpailu markkinoilla

Sisustuskankaita on nykyään valtavasti. On erilaisia aihe maailmoja, eri tyyliä ja värien sekä materiaalien kirjo on todella suuri. Jos ajatellaan, että alan tehdä näistä kuoseistani kankaita myyntiin, kilpailijoita olisi paljon.

Yritykseni tarkoitus ei ole kasvaa yhtä suureksi kuin esimerkiksi Vallila. Suuret yritykset myyvät paljon, edullisesti ja ovat siksi uhka pienemmälle yritykselle. Yritykseni suurimmat kilpailijat ovat kuitenkin sisustus- ja lahjatavaraliikkeet, joita on Kuopiossa useita ja määrä kasvaa kokoajan.

Suurimmat suomalaiset firmat, joilla on painokangasta ja sisustuskankaita myynnissä ovat Finlayson, Marimekko sekä Vallila. En kuitenkaan tavoittele yhtä suurta liiketoimintaa, vaan

ostajakuntani on enemmänkin käsityötä arvostavia ihmisiä.

Katselin internetin kautta perhoskankaita, enkä löytänyt yöperhosista tehtyjä kankaita. Kaikki löytämäni kankaat olivat päiväperhosista. Päiväperhoskankaat olivat yleisimpiä pussilakanoissa, verhoissa sekä lasten kankaissa. Kaikki kankaat, mitä löysin olivat hyvin stereotyyppisiä perhoskankaita. Kankaita ei ollut paljoa, vain joitakin harvoja ja nekin melko samanlaisia.

Kuva 3. Tyypillinen esimerkki päiväperhoskankaasta. (Tilkkutarha-Quilt Garden Oy, 2011.)

Selaillessani eri yritysten nettikauppoja, huomasin että ainakin Hobby hall myy joitain harvoja

perhosaiheisia sisustustekstiilejä. Nämäkin kankaat olivat hailakoita, hentoja ja ohutta materiaalia. Tuotteissa yritettiin selvästi viestittää tyypillistä sanomaa, miten perhonen on hento ja hauras. Omat kokoelmani kuosit tulevat olemaan tyyliltään täysin päinvastaisia. Voimakkaat yöperhoset ovat mielestäni enemmän maskuliinisia ja voimansymboleita. Pysin saamaan välitettyä saman tunnelman omiin tuotteisiini ja haluan, että mallistojeni perhoset pääsevät tuotteissa oikeuksiinsa.

Omalla kuosikokoelmallani on hyvät ja huonot puolensa markkinoilla. Hyvänä puolena näen, että kuosit erottuvat massasta ja ovat poikkeavia muihin perhoskankaisiin nähden. Mallistoilla on myös omat riskinsä, kuten tuotteiden menekki. Myyvätkö yöperhoset vaiko eivät? Sen näkee vasta kun tuotteet saadaan koemyyntiin. Hyönteiskuosit ovat oletettavasti myynnissä mielipiteenjakkajia ja taatusti aihepiiri rajaa osan ostajista pois. Kuitenkin kuoseja tehdessäni tiedostan tämän riskitekijän.

Nykyään luonto näkyy sisustuksessa voimakkaasti ja se on yksi aikamme trendeistä. Yhdistellään erilaisia luonnonmateriaaleja, kankaissa on paljon kasviaiheita ja kotiin tuodaan luonnosta oksia, kuivattuja heiniä ja kiviä koristeeksi. Opinnäytetyöni aihepiiri on siis hyvinkin ajankohtainen, mutta näyttää asian hieman erilaisesta näkökulmasta.

Kuva 4. Vallilan Mon amour -kankaassa esiintyy ritariperhonen. (Vallila interior, Tanja Orsjoki.)

Isot yritykset suunnittelevat kuosinsa ja mallistonsa huolellisesti yleisten trendien mukaisesti. Tällä hetkellä suurimpia trendejä kankaissa ovat luonto, retro-tyyliset kuviot, voimakkaat värit, musta ja valkea sekä neonvärit.

Kuva 5. Aamuvirkku-kangas (Vallila Interior, Tanja Orsjoki, 2012.)

Kokoelmani kuoseista löytyy samoja elementtejä ja värejä, mitä tämän hetken trendeissäkin on. Kuoseja suunnitellessani en kuitenkaan noudata trendejä orjallisesti, vaan työskentelen oman intuitioni ja visioni mukaisesti. Yhdistelen värit eri tavalla ja kuosien elementit sommittelen persoonallisesti. Uskon, että markkinoilla olevissa kankaissa kuviot eivät esiinny yhtä hallitsevana kuin kuoseissani.

Kuosikokoelmani tulee näkymään yritykseni tuotevalikoimassa ainakin pientuotteiden muodossa ja printteinä, jos ei suurina metrikankaina. Aiheeni on toivottavasti poikkeava verrattuna muihin tarjolla oleviin kankaisiin. Kuitenkin uskon, että löydän oman ostajakunnan. Kysyntää tuotteilleni on ollut jo jonkin aikaa ja olen jo saanut muutamia tilaustöitä tehtäväksi. Haluan erottua muista valmistajista.

4 Kohderyhmä ja asiakas

Kuosimallistoni kohderyhmä on oletettavasti melko laaja, vaikka aihe on rajattu. Värimaailmassani on yleensä erityyisiä väriyhdistelmiä ja mittakaavaa muuttelen paljon. Siten osa kuoseista voi miellyttää neutraalia arvostavaa asiakasta, kun taas toiset rohkeammat vaihtoehdot voivat kelvata täysin erilaiselle ihmiselle.

Kuosini tulevat olemaan pääasiassa sisustuskankaita. Tavoitteeni on kuitenkin, että mallistoni kuosit ovat monipuolisia ja siksi soveltuvat moneen eri käyttötarkoitukseen. Kun mietitään kohderyhmää ja katsotaan kuosien värejä sekä rohkeita kuvioita, uskoisin, että mallistoni ostajakunta on myös laaja. Vaikka jokaisessa kuosissa esiintyy perhonen, kuviot tulevat olemaan kuitenkin sen verran abstrakteja, että joistakin kuoseista perhosta on vaikea havaita. Ostaja ei välttämättä katso pelkkää perhosta esimerkiksi pussilakanassa, vaan kiinnittää huomionsa kokonaisuuteen ja tuotteen laatuun. Myös kuluttaja arvostaa tuotteen pitkää elinikää, koska nykyään tuotteiden laatuun ei panosteta enää niin paljon kuin ennen.

Tuntuu että osa tuotteista jopa suunnitellaan hajoamaan ennen aikojaan. Itse pyrin suunnittelemaan asiakkaille mieleisiä, erottuvia ja massasta poikkeavia tuotteita, jotka kestävät käytössä. Haluan luoda jotain uutta, mitä ei vielä ole nähty. Nykyään tavaraa on jo niin valtavat määrät, että uuden luominen voi toisinaan olla hankalaa. Omassa suunnittelutyössäni lähtökohtana on asiakas, joka on tyytyväinen tuotteeseen ja haluaa ostaa myöhemmin lisää. Opintojeni loppupuolella aloitin jo suunnittelemaan yritykseni tulevia tuotteita ja tein tuotekehitystä harjoitteluni aikana.

Yritys pysyy markkinoilla tuotekehityksen avulla ja sen taustalla on asiakastyytyväisyys. Tuotekehitystä voidaan tehdä kahdella eri tavalla; joko suunnittelemalla uusi tuote tai tekemällä parannuksia jo olemassa olevaan tuotteeseen. Idean löydyttyä tutkitaan tuotteen markkinakelpoisuus ja selvitetään, mitä lisäarvoa sillä on jo olemassa olevaan tuotteeseen. (Raatikainen 2011, 47-48.)

Tuotekehitys ja muotoilu perustuvat nykyään enemmän tutkimustietoon. Tietoa hankitaan järjestelmällisesti ja suunnittelussa pohditaan tuotantoprosessin taloudellisuutta, käytettävyyttä ja tarkoituksenmukaisuutta. Tutkimuksessa tulee usein vastaan teoreettisia ongelmia ja myös tuotekehityksen käytännön pulmia. (Mykkänen 2009, 210.)

Kun suunnitellaan tuotetta myyntiin, täytyy olla tietoinen ajan tyylistä. Täytyy seurata myös hiljaisia signaaleja ja tiedostaa, mitä ihmiset tällä hetkellä haluavat. Suunnittelutyössä on tärkeää, että suunnittelija ottaa asiakkaan huomioon. Jos tilaustyön asiakasta ei ole, niin kuin tässä opinnäytetyössäni, on osattava kuvitella tyypillinen asiakas, kuka ostaa ja millainen henkilö on kyseessä.

Aiemmin opinnoissani perehdyin profiilikortin tekemiseen. Profiilikortti on työväline, jos konkreettista asiakasta ei vielä ole. Seuraavassa kappaleessa esittelen profiilikortin ja kerron mitä hyötyä sellaisen tekemisestä on.

Profiilikortti

Nimi: Lyyli Pekkarinen

Perhe: Pieni tytär nimeltä Roosa, sekä lemmikkikoira Kyllikki.

Ammatti: Verhoilija

Harrastukseni: Mökkeily, marjastus, sisustaminen ja erilaiset käsityöt

Asun: Vuokralla kaksiossa, keskustan lähellä.

Haaveilen: Omakotitalosta.

Pelkään: Että lähimmäisilleni sattuu jotain.

Arvostan: Kestäviä ja huolella suunniteltuja tuotteita, käsityötä.

Mottoni: "Kauneimmallakin ruusulla on piikit."

Lempimusiikkini: Kaikki menevä

Paras vuodenaika: Syksy

Kuva 6. Profiilikortilla saa hyvän kokonaiskuvan kuvitellusta asiakkaasta. (S. Miettinen, 2013.)

Profiilikortilla halusin kohdentaa asiakasta tarkemmin, miettiä syvällisemmin millainen henkilö tuotteitani voisi ostaa. Asiakkaasta on hyvä saada kunnollinen kokonaiskuva, silloin on paljon helpompaa ajatella itse kohderyhmän näkökulmasta ja suunnitella tuotteita asiakaslähtöisesti.

Olen huomannut omien aikaisempien asiakastöiden myötä, että asiakkaan tyytyväisyys on yksi parhaista palkinnoista, mitä vaivalla tehdystä työstä voi saada. Kuosien suunnittelussa lähdin kuitenkin työskentelemään lähtökohtana oman yrityksen tuotteet. Mallistoja tehdessäni mietin myös asiakaskuntaa, sekä vertasin omia kuosejani jo markkinoilla oleviin. Profiilikortti edustaa asiakasta, jonka arvomaailmaan yritysideologiani soveltuu.

5 Suunnittelun lähtökohdat

5.1 Yöperhoset kankaalla

Perhosaihe on kankaalla yleinen ja kaikista stereotyyppisin on päiväperhonen sekä kukka-aiheinen kangas. Opinnäytetyöni aiheena ovat yöperhoset, jotka mielletään usein harmaiksi, karvaisiksi ja rumiksi. Minua miellyttää enemmän yöperhosen väritys ja muotokieli, enkä halua käyttää omassa työssäni päiväperhosia.

Selaillessani internethaun kautta perhosaiheisia kankaita ja tutustuessani aihepiiriin, en löytänyt mistään yöperhosaiheisia kankaita. Kaikki kankaat, joita löysin olivat päiväperhosista ja ne oli tarkoitettu pääasiassa sisustus- ja vaatekankaiksi. Monet kankaista oli myös lastenvaatteisiin, pussilakanoihin ja tyydynpäälisiin keskittyviä kankaita.

Minulla oli jo opintojeni toisena vuotena visio yöperhosista painokankaalla. En hylännyt ideaa koskaan, vaan annoin sen hautua ja kehittyä päässäni. Tiedän, että hyönteiset jakavat paljon mielipiteitä ja kaikki eivät niitä osta. Halusin kuitenkin opinnäytetyöhöni hyönteisaiheen, koska veljeni harrastus innoitti minua suunnittelemaan kuoseja yöperhosista.

Seuraavaksi esittelen lyhyesti yleisimmät perhosheimot, joissa yöperhosia esiintyy.

Sphingidae - Kiitäjät:

Kiitäjät kuuluvat Suomen kookkaimpiin ja nopeimpiin yöperhosiin, sillä ne voivat lentää jopa yli 50 kilometriä tunnissa. Kiitäjiin kuuluu myös pienempiä lajeja kuten kuusamakiitäjä (*Hemaris fuciformis*), ruusuruohokiitäjä (*Hemaris tityus*) ja etelänpäiväkiitäjä (*Macroglossum stellatarum*). Nämä lajit kuuluvat päiväkiitäjiin.

Suurimmat maassamme esiintyvät lajit ovat pääkallokiitäjä (*Acherontia atropos*), jonka siipiväli voi olla jopa 12 senttimetriä, syreenikiitäjä (*Sphinx ligustri*) ja mäntykiitäjä (*Sphinx pinastri*). (Hyönteistietokanta, 2013.)

Kuva 7. Kuusamakiitäjä kuuluu myös veljeni kokoelmiin. (V. Miettinen, 2013.)

Kuva 8. Matarakiitäjän siivissä on uskomattoman kauniit värit sekä kuviot. (V. Miettinen, 2013.)

Useat kiitäjistämme, kuten matarakiitäjä (*Hyles gallii*) ja horsmakiitäjä (*Deiephila elpenor*) ovat

mielestäni kauniin värisiä. Koska kiitäjät ovat nopeita lentämään ja liikkuvat öisin, niitä näkee melko harvoin.

Olen muutaman kerran nähnyt kiitäjän luonnossa. Havaitseminen on useimmiten hyvin vaikeaa, koska päivisin perhoset piilottelevat aluskasvillisuuden seassa, talojen nurkilla ja puunrunkojen suojissa.

Kiitäjien toukat elävät perhosten nimen mukaisesti yleensä vain tietyillä kasvilajeilla. Esimerkiksi horsmakiitäjän toukka elää vain maitohorsman lehdillä. Kiitäjätoukkia näkee useammin luonnossa kuin aikuisia yksilöitä, niille hyvä tuntomerkki on suuri koko (n. 10-13cm pitkä, usein sormen paksuinen) ja takapäässä sijaitseva pistin. Kiitäjätoukka on täysin harmiton ihmiselle ja toukka käyttää pistintä ainoastaan saalistajien pelotteluun. (Hyönteistietokanta, 2013.)

Yökköset - Noctuidae

Yökkösiä on Suomessa noin 500 eri lajia ja ovat yksi monimuotoisimmista ja tunnetuimmista perhosheimoista. Yöperhosista on tunnistettu lähes 30 000 lajia. (Hyönteistietokanta, 2013.)

Yökköset ovat myös naamioitumisen mestareita, sillä niiden etusiivet ovat usein suojaväriykseltään neutraaleja. Suojaväritys muistuttaa monesti puunrunkoa tai kallion kuviointia ja vaihtelee eri harmaan tai ruskean sävyissä. Tuntiessaan olonsa uhatuksi yökköset pelottelevat saalistajaa tai mahdollista uhkaa räväyttämällä värikkäät takasiipensä esiin.

Yökkösten koko vaihtelee yleisimmin kahdesta viiteen senttimetriin, mutta on myös poikkeuksena hyvin pieniä sekä hyvin suuria yökkösiä, kuten siniritariyökkönen (*Catocala Fraxini*). (Hyönteistietokanta, 2013.)

Kuva 9. Agrotus-suvun yökkönen ikkunassa. (V. Miettinen, 2012.)

Yökköset ovat kirjaimellisesti varsinaisia ”juoppohulluja”, ne ovat hyvin persoja makeille, alkoholipitoisille nesteille. Perhosharrastajat käyttävät yökkösten pyydystyksessä syöttinestettä, joka koostuu usein hiivasta, alkoholipitoisista nesteistä kuten oluesta tai viinistä.

Syöttien käytössä täytyy kantaa vastuu perhosten hyvinvoinnista, ja ottaa vain sitä, mikä edistää entomologiaa. Syöttineste ei siis tapa perhosta, se ainoastaan houkuttelee perhosen paikalle, aiheuttaa sille pienen humalatilaa, jolloin perhonen on helpompi saada kiinni.

(Hyönteistietokanta, 2013.)

Mittarit - Geometridae

Mittariperhosten heimo on saanut hauskan nimensä useiden lajien toukkien tavasta liikkua, sillä ne liikkuvat eteenpäin mittaamalla matkaansa. Tästä on syystä useat ihmiset kutsuvat mittariperhosten toukkia mittarimadoiksi, vaikka ne eivät ole minkäänlaista sukua madoille.

Mittariperhoset ovat myös hyviä naamioitumaan, ne ovat useimmiten pieniä ja vaatimattoman näköisiä. Niiden siipien muoto on hyvin vaihteleva, mutta yleensä ne ovat hyvin tyypillisen päiväperhosen mallisia.

Kuva 10. Rheumaptera hastata on yksi opinnäytetyöhöni valituista perhosista. (V. Miettinen, 2013.)

Mittariperhosten väritys vaihtelee usein harmaan, vihreän ja ruskean sävyisenä. Moni mittari piiloutuu päivisin ruohikon sekaan ja kesäisellä niityllä kulkiessa pieniä mittariperhosia nousee lentoon, kun ruohikko heiluu kävellessä. Isoimmat mittariperhoset etsivät itselleen syksyn tullen lämmittelypaikkaa talojen seiniltä ja ikkunoista. (Hyönteistietokanta, 2013.)

Kehrääjät - Bombycoidea

Kehrääjät ovat saaneet nimensä toukkien tavasta kehrätä silkkiä koteloituessaan. Kehrääjien silkkiä käytetään tekstiiliteollisuudessaakin aidon silkin valmistuksessa. Kehrääjän toukkia viljellään silkin takia, kotelon päältä kerätään silkkirihmaa kankaan valmistusta varten.

Luonnossa toukkien silkillä on aivan toinen merkitys. Silkki estää petojen pääsyn kotelon sisälle, kun toukka kehrää kopan suuaukon vastakarvaan, siitä tulee ”perhosmaailman bunkkeri”.

Näin saalistajat eivät pääse tuhoamaan koteloa, koska piikikäs silkki estää liikkumisen sisäänpäin. Metamorfoosin päätyttyä aikuinen perhonen pääsee ulos vaivattomasti.

Kehrääjien ulkonäkö, esimerkiksi aikuisilla kirjokehrääjillä vaihtelee sukupuolittain hyvinkin suuresti. Yleensä ihmiset saattavat luulla koirasta ja naarasta täysin eri lajeiksi suuren ulkonäköeron takia.

Kuva 11. Isosiilikäs on yksi Suomen myrkyllisimpiä perhosia. (V. Miettinen, 2013.)

Aikuinen kehrääjä on toukan ja kotelon tavoin huonosti sulava. Esimerkiksi kirjokehrääjä (*Endromis versicolora*) omistaa silkkimäisen karvapeitteen, joka aiheuttaa ihoinfektioita ja hengitysvaikeuksia mahdolliselle saalistajalle. Karvan takia perhonen on pedoille hyvin vaikea syödä. Kehrääjän värit viestittävät saalistajalle, että se on myrkyllinen. Hyönteismaailmassa kirkkaat värit useimmiten kielivät myrkyllisyydestä ja toimivat varoitusväreinä. Tämä pätee myös joillain perhoslajeilla. (Hyönteistietokanta, 2013.)

5.2 Perhosen metamorfoosi – Symboliikkaa ja uskomuksia

Tutkimusten mukaan perhonen on ainoa eläin, joka kykenee muuttamaan täysin muotoaan. Se symbolisoi muutosta ja vapautta, mutta edustaa myös rohkeutta. Perhonen on kiehtova eläin ja se yhdistetään myös henkisiin voimiin sekä ilmaelementtiin. (Reocities, 2013.)

Muinaisilla kreikkalaisilla oli uskomus, että vainajan sielu lepatti pois ruumiista perhosena. He kuvasivat sielun kauniiksi tytöksi, jolla oli perhosen siivet. (Farndon 1999, 4.) Muinaisessa Meksikossa, tolteekien pääkaupungissa Tulassa on patsaita, jotka kuvastavat sen ajan satureita. Patsaiden rintaan on kaiverrettu perhosen kuva. Tolteekit uskoivat, että vaikka perhonen elää hyvin lyhyen ajan, on niiden elämällä silti suuri merkitys. Perhosista tuli urheiden sekä kuolemaa pelkäämättömien satureiden symboli. (Farndon 1999, 51.) Vastakohtana päiväperhosille yöperhoset ovat saaneet osakseen paljon epäluuloja, jopa pelkoa. (Mikkola, Murtosaari & Nissinen 2005, 14.)

Perhosen muodonmuutoksen eri vaiheissa muna ja kotelo ovat muodonmuutosta ja lepäämistä varten. Molemmat suojaavat hyönteistä saalistajilta ja antavat mahdollisuuden kasvaa rauhassa. Toukkavaiheessa perhonen syö paljon, kasvaa kokoa ja valmistautuu muuttumaan lopulliseen imago-muotoonsa. Aikuisen perhosen tehtävänä on jatkaa sukua ja levittäytyä. (Mikkola, Murtosaari & Nissinen 2005, 17.)

Perhosen muna symboloi uuden alkua, inspiraatiota. Toukka kertoo päätöksestä julkaista jotakin maailmalle. Kotelo merkitsee sisäänpäin kääntymistä ja kotelon murtaminen kertoo, että olet valmis jakamaan esimerkiksi jonkin projektin lopputuloksen muiden kanssa. (Reocities, 2013.)

Kuva 12. Kuvassa perhosen toukka, kotelo sekä aikuinen, imagomuotoinen kiitäjä. (Sciencenow, 2008.)

Suurin osa hyönteisistä, myös perhoset omistavat tukevan ja joustamattoman ulkoisen tukirangan. Kasvaakseen ja muuttaakseen muotoaan perhosen toukan on luotava nahkansa monta kertaa käydäkseen läpi muodonmuutoksen. Ulkoinen tukiranka toimii selkärangan tapaan, tukee ja suojaa eläintä. (Mikkola, Murtosaari & Nissinen 2005, 75.) Perhosen toukka luo nahkansa lajista riippuen noin kerran viikossa. Kun vanha nahka alkaa kiristää, toukan nahka halkeaa ja alta paljastuu uusi, aluksi pehmeämpi ja joustavampi nahka. Nahan luotuaan toukka odottaa muutaman tunnin uuden nahan kovettumista. (Farndon 1999, 21.)

Kuva 13. Esimerkki toukan muutoksesta perhoseksi. (S. Greer, 2011.)

Hyönteisen nahanluonti on mielenkiintoista katseltavaa. Itselläni on vietnaminsauvasirkkoja, jotka kasvamisen yhteydessä luovat nahkansa ja kasvavat valtavan määrän yhden nahanluonnin aikana. On ollut mielenkiintoista seurata kehitystä sivusta, kun sormenpään kokoisesta pienestä huojuvasta sauvasirkan poikasesta kasvaa valtavan suuri, puunoksa muistuttava kaunis hyönteinen.

Sama kehitys pätee muillakin selkärangattomilla. Koko elinkaari, jonka hyönteinen käy läpi on melko monimutkainen. Toisin kuin sauvasirkalla, perhosen kehitykseen kuuluu myös kotelovaihe. Kehitysvaihe aikuiseksi voi olla pitkä, mutta aikuisen yksilön elinikä on usein lyhyt ja se kestää joskus vain muutaman viikon. (Laaksonen 2002, 107.) Muodonmuutos on yksi hyönteisten perusominaisuuksia. Tutkimukset keskittyvät nykyään siihen, miten perhosen hemolymfaan erittyvät hormonit käyttäytyvät muodonmuutoksen aikana. Hormonit muuttavat perhosen geenien toimintaa ja saavat aikaan muodonmuutoksen käynnistymisen. (Mikkola, Murtosaari & Nissinen 2005, 76.)

Perhosia esiintyy myös kaunokirjallisuudessa. Tekstissä käytetään usein vain vertauskuvia ja tekstin sisällöstä huomaa, että kirjailija itse ei ole perehtynyt aiheeseen tarkemmin. Eräässä runossa pääkallokiitäjä lentää lehtoon, joka ei edes kuulu kyseisen lajin elinympäristöön.

Kaunokirjallisuudessa ei usein tunneta lajien oikeita nimiä eikä levinneisyyttä, vaan voidaan viitata johonkin tietoon, joka ei edes pidä paikkaansa. Eräessä viimeaikoina ilmestyneessä romaanissa samaisesta pääkallokiittäjästä tehdään kehrääjä, joka on täysin eri perhosheimo. (Mikkola, Murtoosaari & Nissinen 2005, 16.)

5.3 Rumasta kaunista

Minulla on aina ollut vahva mielipide ja asenne, jota olen opiskeluni aikana halunnut jatkokehittää. Ideani lähti liikkeelle, kun liityin HeKo-rinkiin. HeKo-ringin päätavoitteena on antaa kodittomille matelijoille, sammakkoeläimille ja selkärangattomille sijaiskoti. (HeKo-rinki, 2013.)

Yleensä löytöeläinsuojat on tarkoitettu lähinnä kissoille ja koirille tarkoitettuihin tiloihin ja terraarioeläimet unohdetaan täysin. Monet ihmiset myös pelkäävät käärmeitä, liskoja ja muita herppejä. Herppi-käsite tulee sanasta herpetologia ja on harrastuspiireissä käytettävä lyhenne kyseiselle sanalle. Koska herppi-käsite tarkoittaa myös selkärangattomia, käytän sitä myös tässä työssä.

Olen pitänyt herppejä lemmikkinäni jo lapsesta saakka. Valintani perustuvat osittain myös pahaan allergiaani, mutta myös siihen, että eksoottisemmat eläimet kiehtovat. Pienenä lapsena vanhemmillani oli akvaario ja kiinnyn siinä asustavaan isopurje-plecoon kovasti. Kun monnin aika jätti, suru oli suuri.

Joskus 12-vuotiaana sain lemmikikseni akaattikotilon. Lines oli oma persoonansa, mutta myöhemmin jouduin luopumaan siitä ajanpuutteen vuoksi. Noin neljä vuotta sitten pelastin kaveriltani leopardigekon, jonka nimi on Kaisla. Kaislan myötä rakkaus herpeihin kasvoi, ja opinnot aloitettuani aloin soveltaa herppejä myös opiskeluni projekteissa. Kaisla toimi usein mallina, kun piti tehdä jotain printtiä, piirrosta tai muuta tehtävää. Rauhallisen luonteensa takia lisko oli melko helppo valokuvattava ja kauniin värinsä ansiosta se hurmasi myös osan opiskelutovereistani.

Kuva 14. Kaisla on toiminut mallina moneen koulutyöhön. (S. Miettinen, 2011.)

Matkanvarrella herppejä on ollut kotona useammanlaisia. Olen pitänyt kotonani tuliliskoja, erakkorapuja, vietnamsauvasirkkoja ja kaikkea torakoista lähtien. Viimeisin hankinta on toinen koditon leopardigekko Lilja eli Lilli, joka on myöskin päässyt valokuvauksen kohteeksi.

Kuva 15. Lilja on uusin perheenjäsenemme. (S. Miettinen, 2012.)

Lähes kaikki eläimet, joita minulla on ollut, on pelastettu jostain. Mieluummin annan kodin eläimelle, joka sitä tarvitsee kuin marssin eläinkauppaan ja ostan sieltä.

Näiden eläinten myötä olen huomannut, miten pieni tuliliskokin voi olla yksilö ja persoona. Haluan kaikissa omissa töissäni painottaa, että myös sauvasirkka on yhtä tärkeä ja arvokas kuin vaikkapa iso koira - eihän terraarioeläin ole sen vähäisempi. Näiden edellä kuvaamieni asioiden kautta pääsemmekin sisälle ajatuskierteeseen, joka lähti liikkeelle eläimistäni. Yleinen käsityshän on, että herpit ovat limaisia, kuvottavia ja pelottavia. Mielestäni vaikka torakka voi olla omalla laillaan kaunis. Nämä eläimet ovat usein ihmisten mielestä luotaantyyöntäviä, harmaita, puistattavia ja kuvottavia.

Haluan näyttää, miten myös nämä hämärässä pörräävät pienet olennot voivat olla viehättäviä, kauniita ja omalla tavallaan persoonallisia. Yöperhoset ovat aina olleet mielestäni kauniimpia kuin päiväperhoset, jotka ovat niin kliseisiä kirjoissa, kankaissa ja muualla taiteessa. Pidän yöperhosista niiden voimakkaan ruumiinrakenteen ja sympaattisen olemuksen takia. Yöperhoset ovat mielestäni voimakkaita ja maskuliinisia, ettenkin kiitäjät viehättävät minua suuresti.

Kauneushanteet ovat monilla ihmisillä erilaisia, omani poikkeavat siitä kaikista tyypillisimmästä. Monet ihmiset, jotka ovat käyneet luonani ensimmäistä kertaa, ovat kauhistelleet lemmikkejäni ja pysyneet jopa kaukana terraarioista. Olen huomannut, että etenkin vietnaminsauvasirkkani aiheuttavat suurta puistattelua ja kauhistelua. Olen monesti joutunut muistuttamaan ihmisiä siitä, että ne eivät pääse terraariosta ulos, ja vaikka pääsisivätkin, ne eivät tee mitään ihmiselle. Yleisesti ottaen luulen, että etenkin selkärangattomat aiheuttavat ihmisissä pelkoa ja inhoa.

Kuva 16. Vietnaminsauvasirkka on lemmikkinä oikeasti lempeä ja rauhallinen luonne. (V. Miettinen, 2012.)

6 Suunnitteluprosessi

6.1 Ideointi ja luonnostelu

Suunnittelutyö alkaa aina ideointivaiheella ja luonnostelulla, jonka jälkeen työ etenee varsinaisten painokankaiden suunnitteluun. Suunnittelija aloittaa prosessin luonnosteluvaiheella, jossa hän havainnoi, kokeilee ja ideoi käyttäen erilaisia kuvallisen ilmaisun menetelmiä hyväkseen. Kuvallisen ilmaisun menetelmien hallinta on suunnittelijalle välttämätöntä, jotta lopputulos olisi toivottu. (Niinimäki & Saloniemi 2008, 216.)

Luonnosten monipuolisuus rikastuttaa työskentelyä. Aihe muhii suunnittelijan mielessä, ja alkuvaiheessa luonnosten määrä vaikuttaa suuresti siihen, mitä työstä lopulta tulee. ”Helmiä” syntyy yleensä vain suuresta määrästä luonnoksia. Omassa työskentelyssäni pidän eniten sekatekniikasta. Yhdistelen erilaisia materiaaleja, piirrän tusseilla, maalaan ja saatan jopa ommella jotain elementtejä ompelukoneella. Suunnitteluvaiheessa valokuvaan myös paljon, leikkaan kuvia lehdistä ja piirrän runsaasti.

Opinnäytetyöni prosessi alkoi jo silloin, kun perhonen neulattiin aikanaan kokoelmaan. Perhosen siivet levitettiin ja se valmisteltiin osaksi kokoelmaa. Astuin itse kuvaan tämän jälkeen, kun luonnosteluvaiheeni käynnistyi ja idea opinnäytetyöni aiheeseen lyötiin lukkoon.

Ennen varsinaisen työskentelyn alkamista valokuvasin kokoelmia paljon, ja keräsin tietoa erilaisista lähteistä. Veljeni osasi kertoa minulle oikeita paikkoja joista sain hyvää pohjatietoa aiheeseen liittyen. Sain myös haastateltua veljeäni hyönteisharrastajan näkökulmasta, mikä toi työlleni lisää vakaata pohjaa. Valokuvaamisen yhteydessä tutustuin erilaisiin perhoslajeihin ja opin myös paljon veljeni harrastuksesta.

Suunnitteluvaiheessa työskentely voi vaatia aikaa käynnistyäkseen. Jos ajatus ei kulje, otan kupin kahvia ja pidän pienen tauon. Usein luova työskentely vaatii tietynlaisen mielentilan, että työ lähtee käyntiin.

Opinnäytetyössäni minulla oli alusta asti suuri motivaatio tehdä työtä ja tutustua aiheeseen. Aihe tiivistyi ja sain paljon selkeämmän kuvan siitä, mitä työni tulisi sisältämään. Laadin myöhemmin aiheesta aikataulun, jonka pohjalta lähdin tekemään opinnäytetyötäni. Laadin aikatauluun myös tavoitteet ja päämäärät.

Työskentelyvaiheessa luonnosteluni oli valtaosin valokuvausta, koska perhosissa oli valtavasti erilaisia yksityiskohtia, jotka halusin ottaa huomioon tällä kertaa. Huomasin, että valokuvaamalla sain paljon enemmän aikaa kuin istumalla lehtiä kädessä ja yrittämällä miettiä mitä paperille tuhartaisin. Tein kuitenkin muutamia luonnoksia paperiseen muotoon tottumuksesta.

Hylkäsin kuitenkin luonnostelun paperille, koska se ei tuottanut haluttuja tuloksia lainkaan. Myös sommittelu on yksi kuosisuunnittelun olennainen osa ja mietin sitä myös lehtiön ja kynän kanssa. Oli helpompi hahmottaa raporttirakenteet ja tekniset seikat. Kirjoitin ylös kaiken mitä työskentelyssä piti ottaa huomioon.

6.2 Valokuvaus ja kuvien valinta

Hyönteiskokoelmia lähdettiin kuvamaan kahdella järjestelmäkameralla. Käytin kuvaamisessa Canonin 5 D Mark II, jossa oli objektiivina EF 24-70mm 1:2.8. Käytin myös polarisaatio-suodinta, jolla poistetaan heijastumia lasista ja kiiltävistä pinnoista. Suodin oli hyödyllinen, koska perhoset piti kuvata lasin läpi sillä sinetöityjä kokoelmalaatikoita voinut avata.

Kun perhosharrastaja saa laatikon valmiiksi, niin että se on ihan 'viimeisen päälle' - sinetöidään se kiinni. Sinetöity laatikko on aina arvokkaampi osa kokoelmaa ja perhoset säilyvät siinä tallessa vaurioitumatta. Myöhemmin harrastaja voi luovuttaa kokoelman valmiina esimerkiksi luonnontieteelliselle museolle.

Veljeni oli mukana kuvaustilanteessa, koska en uskaltanut omin päin mennä nykimään kokoelmaa ja oli varmempi, että kokeneempana harrastaja itse käsitteli kokoelmia. En halunnut ottaa mitään riskejä kuvaustilanteessa. Käytimme lisäksi myös veljeni järjestelmäkameraa, sekä makro-objektiveja erityisen pienten hyönteisten, kuten mittarien kuvaamisessa.

Kuva 17. Veljeni perhoskokoelma on laaja. (V. Miettinen, 2013.)

Valokuvaus tapahtui jalustalta kaukolaukaisimella ja kuvasimme perhoset laatikko kerrallaan. Parhaat kuvat valitsimme yhdessä ja veljeni auttoi perhoslajien määrittämisessä, koska oma hyönteistietämykseni ei ole kovin hyvä. Valittuihin kuviin päätyivät kaikista perhosista ne, joilla oli voimakkaat siluetit ja mielestäni kauniit kuviot. Toisaalta yöperhoslajeja on paljon ja pyrin valikoimaan mahdollisimman erinäköisiä ja mallisia perhosia kuoseihin. Lopulliseen valintaani päätyivät matarakiitäjä, kuusamakiitäjä, isosiilikäs ja pieni mittari, jolle ei ole olemassa suomenkielistä nimeä. Lopulliset kuvat valituista perhosista valitsin myöhemmin itse ja aloin jatko työstää niitä Photoshopissa. Valintani näihin neljään perhoseen perustui niiden erilaisen ruumiinrakenteen, heimojen ja kuvioinnin perusteella. Myös kyseisten lajien värit viehättivät minua suuresti.

6.3 Värimaailma ja sommittelu

Kuoseissani alkulähtökohtana oli yökkösen muoto. Värikartan värit pohjautuvat yöperhosten omiin väreihin, sekä muutamiin tehosteväreihin, jotka pohjautuvat erityisesti kehrääjille ominaisista pelotteluväreistä. Käytin joissakin kuoseissa tehosteväreinä kirkkaanpunaista ja – sinistä, jotta kuoseihin tulisi enemmän kontrastia. Vihreät sävyt pohjautuvat kasveista ja kasvielementeistä, joita kuoseissa myös esiintyy.

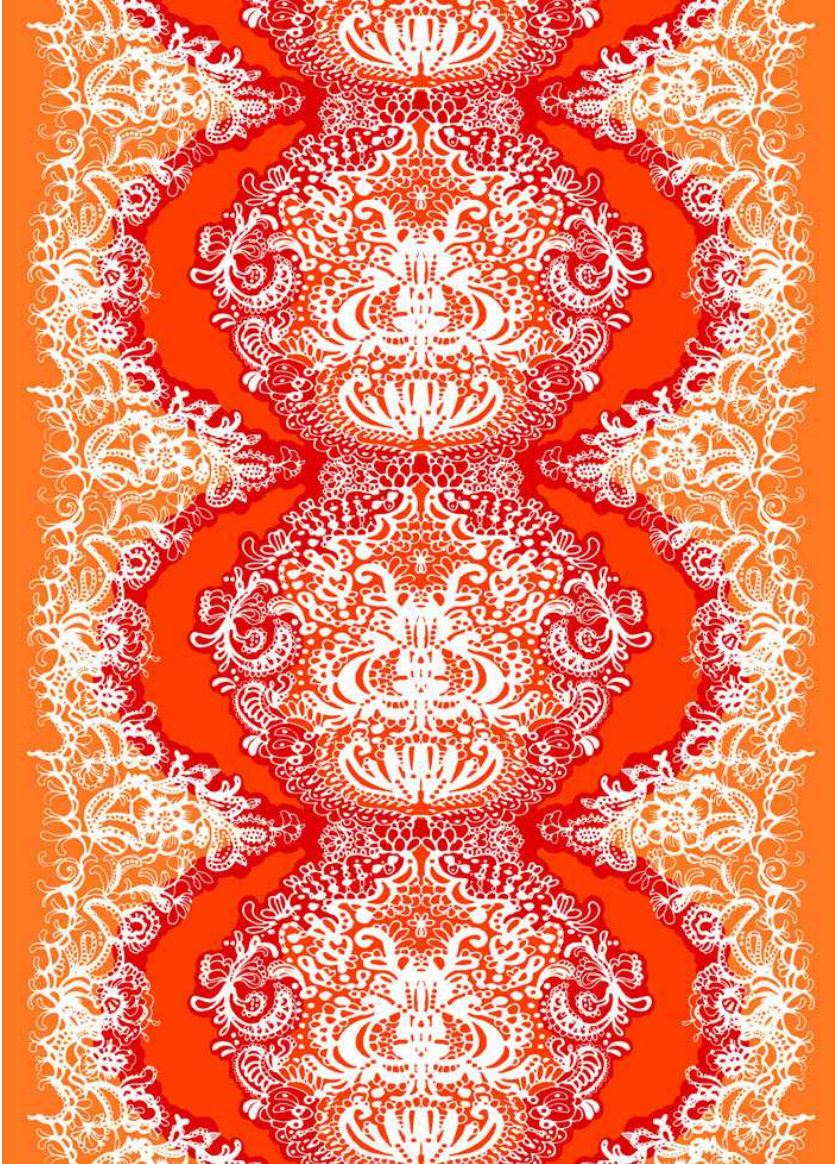
Värit ovat aina suunnittelussani tärkeä ja hallitseva osa, jota korostan paljon. Käytän työskennellessäni voimakkaita, usein lämpimiä värejä. Myös kontrasti on minulle tärkeä asia, joka korostuu töissäni usein. Kuosini on suunniteltu tarkoituksella radikaaleiksi ja voimakkaiksi.

Kuosisuunnittelijana teen töitä aina asiakaslähtöisesti, mutta pidän omasta käsialastani ja tyylistäni tiukasti kiinni. Kuosisuunnittelussa väri on yksi tärkeistä seikoista, koska asiakas monesti kiinnittää huomionsa ensimmäisenä siihen. Kuosia suunnitellessa suunnittelija hakeutuu asiakkaan asemaan ja toimii kohdeasiakkaan värimieltyymysten mukaisesti. (Pellonpää-Forss 2009, 131.)

Kuoseja suunnitellessani käytin Pantone-värejä, joiden soveltaminen kuoseihin on yksinkertaista niiden suuren valikoiman ja helpon käytettävyyden vuoksi. Pantonen värikartta löytyy Photoshopista ja työskentely helpottuu kun valmis värikartta on luotu erilliseen tiedostoon. Värikartan avulla työskennellessä valittu väri on aina sama, eikä pieniäkään eroavaisuuksia tule missään vaiheessa. Väreillä pystytään myös vaikuttamaan kankaan tunnelmaan ja siihen, mitä elementtejä kuosissa halutaan korostaa. (Pellonpää-Forss 2009, 134.)

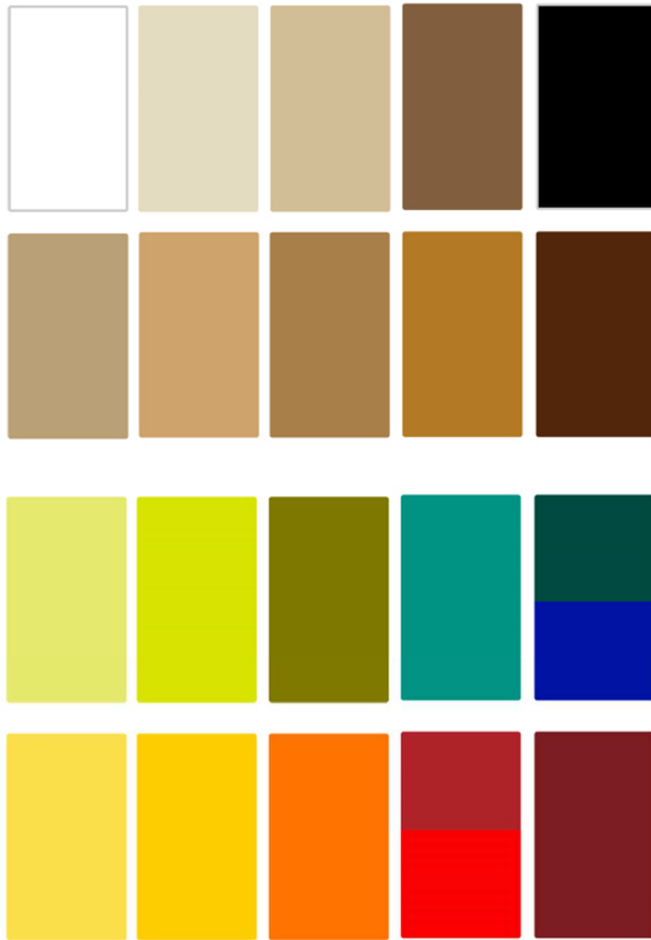
Opinnäytetyöni kuoseissa värien skaala on laaja ja siksi elementeistä nipistin muutamia pois. Halusin toistuvaa, eri mittakaavassa ja eri raporttirakenteissa ilmenevää elementtiä. Kuoseja suunnitellessa täytyy ottaa huomioon myös sommittelu. Erilaisilla raporttiratkaisuilla sommitelmaa voidaan muuttaa tai elementit voidaan sommitella vapaasti raporttipohjalle.

Omassa työssäni käytin paljon hyväksi peilautuvuutta, joka on aina kiehtonut minua. Pidän symmetrisistä kuvioista ja hyvänä esimerkkinä suosikkikuoseista voisin vallita esimerkiksi Vallilan Mandariini-kuosin.

Kuva 18. Vallilan mandariini-kuosi on yksi suosikeistani. (Vallila interior, T. Orsjoki, 2011.)

Värikartta

Kuva 19. Värikartta pantone-väreistä. (S. Miettinen, 2013.)

Kuosikokoelmani värit on valittu suurimmalta osin perhosten värien, kasvien sekä tämänhetkisten trendien mukaisesti. Värejä valikoidessani otin värikartalle perhosten sävyjä, mutta myös taustaksi sopivia eri vaihtoehtoja kuten turkoosia, eri ruskean ja harmaan sävyjä sekä vaaleita pastellisävyjä.

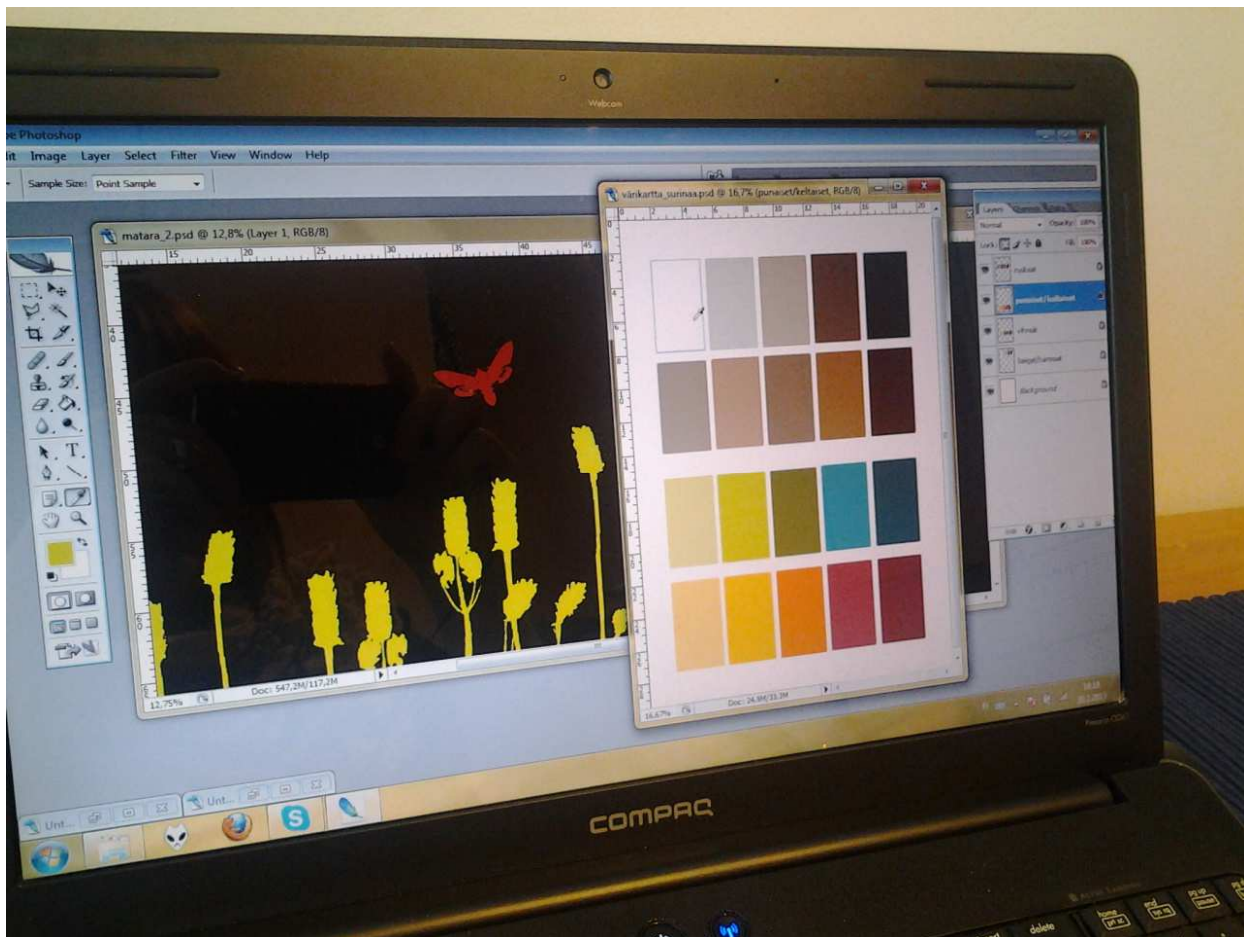
Halusin, että kokoelmassani näkyy selkeitä, voimakkaita värejä, joita pehmentävät neutraalimmat sävyt. En halunnut valita myöskään liikaa lähivärejä vaan valitsin värejä niin, että niissä näkyy selkeä ero kartan seuraavaan sävyyn.

Värikartassani olevat värit ovat sekä lämpimiä, että kylmiä värejä, koska halusin käyttää kuoseissani vaihtelevasti molempia. Valitsin värit harkiten ja pohdin tarkkaan, mihin niitä tulisin käyttämään. Värikartan tekemiseen meni aikaa, koska päätös lopullisten värien valintaan ei ollut helppo.

7 Työn toteutus

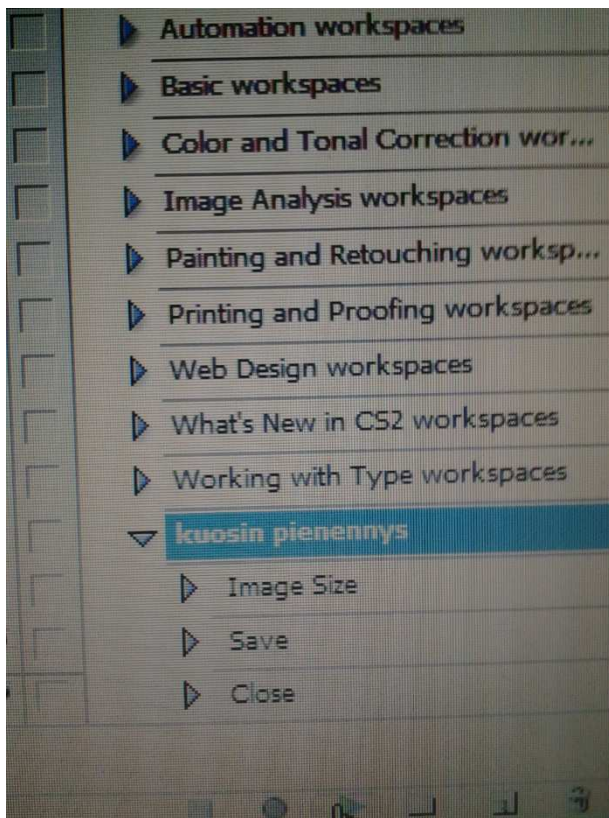
7.1 Kuosien toteutus ja tekniset ratkaisut

Kuosien suunnitteluvaiheessa tein muutamia värikokeiluja, kokeilin erilaisia raporttiratkaisuja. Työskentelyni oli hyvin kokeilevaa ja innovatiivista, enkä loppumetreillä katsonut enää luonnosten perään. Luonnosteluvaihe oli ollut kimmoke, joka viritti minut flow-tilaan. Inspiraatio vei minua eteenpäin. Vaikka toimin intuition vallassa, valikoin kuoseihin elementit ja värit hyvin harkiten. Saatoin kokeilla montaakin erilaista väriä, todeta että se ei miellytä ja jatkaa värikokeiluja.

Kuva 20. Työvaiheessa värien päättäminen vaati kokeilua ja kärsivällisyyttä. (S. Miettinen, 2013.)

Kuvien tallentamiseen, pienentämiseen ja loppusäätöihin käytin Actions-työkalua, joka nopeutti työskentelyä entisestään.

Kuva 21. Actions on kätevä työväline kun kyseessä on iso määrä kuvia. (S. Miettinen, 2013.)

Suurten tiedostojen käsittely vaatii tietokoneelta paljon. 1:1 tiedostot kuormittivat konettani paljon, mutta huomasin että kotikoneenikin pyöritti ohjelmistoja nopeasti. Lopulta tulin siihen pisteeseen, että alun perin 60 kuosin mallistosta oli syntynyt 100 kuvatiedostoa, koneestani oli loppumassa muisti ja määrä alkoi näyttää aika laajalta. Kuvakirjaa tehdessäni jouduin karsimaan osan pois, sillä huomasin, että toistoa olisi voinut tulla liikaa. Kuvakirjaan valitsin siksi 58 näistä kaikista kuoseista.

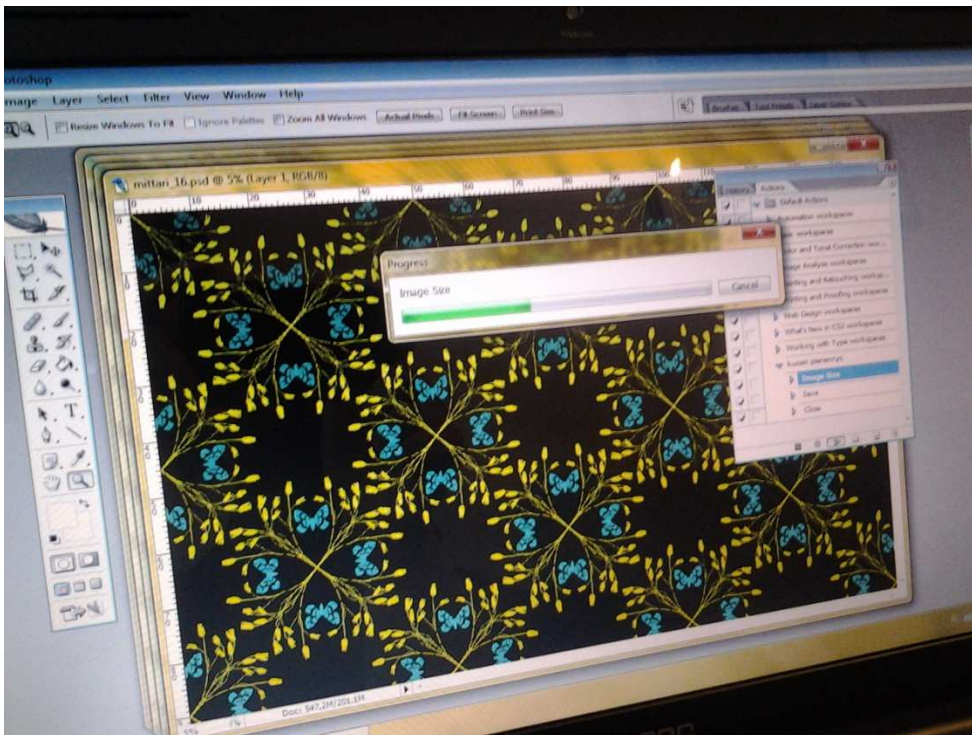
Kuosien valmistuttua oikeisiin standardikokoihinsa pienensin kaikki 100 kuvaa A3 kokoon käyttäen Actions-toimintoa. Pienennettyjen kuvien mittakaava on 1:3,5. Kaikki valmiit kuosit on tehty kokoon; 150 cm leveä * 91,4 cm korkea. Kuvien resoluutiona on 300 ppi.

Työskentelin RGB väreillä, ja tallensin kaikki kuosit PSD- muotoon myöhempää käyttöä varten. Pienennetyt kuvat piti muuttaa jpg:ksi, koska kuvakirja-editori ei hyväksynyt TIFF muodossa olevaa kuvaa ollenkaan.

Suunnittelin kuvakirjan Ifolor-kuvakirjaeditorilla, johon siirsin valmiiksi pienennetyt kuosit. Kuvakirjaan kuvat tulivat A4- kokoisena, ja niiden mittakaava oli 1:5. Näin sain parhaat kuosit konkreettiseen muotoon, jossa niitä on helppo selata läpi. Kuvakirja on tarkoitettu ainoastaan yritykseni käyttöön, eikä sitä julkaista muiden katseltavaksi.

Kuoseja suunnitellessani minulla oli alkuun ajatus, että jokaiseen kokoelmaan tulisi erikseen yksi pääkuosi useilla väri variaatioilla, jota seuraisivat monipuoliset sivukuosit. Suunnitteluvaiheessa flow vei minua niin voimakkaasti, että työskenneltyäni pidemmän aikaa huomasin, että kuoseista tuli enemmänkin kuosipareja ja pääkuosit sekä sivukuosit jäivät kokonaan pois.

Opinnäytetyössäni suuressa osassa toteutui flow-ilmiö, joka vei työskentelyäni eteenpäin. Flow ilmeni työskentelyssäni pitkinä työskentelyaikoina, jolloin sain paljon tehtyä. Joinain päivinä inspiraatio vain puuttui, eikä työskentelystä tullut yhtään mitään. Olisin voinut tehdä opinnäytetyötäni järjestelmällisemmin, mutta kuitenkin innovatiivinen, kokeileva työskentely on enemmän minun tapani tehdä luovaa työtä. Olen aina työskennellyt hyvin suoraan, vähillä luonnoksilla ja enemmän tajunnanvirrassa.

Kuva 22. Kuosien raporttiratkaisut olivat vaihtelevia. (S. Miettinen, 2013.)

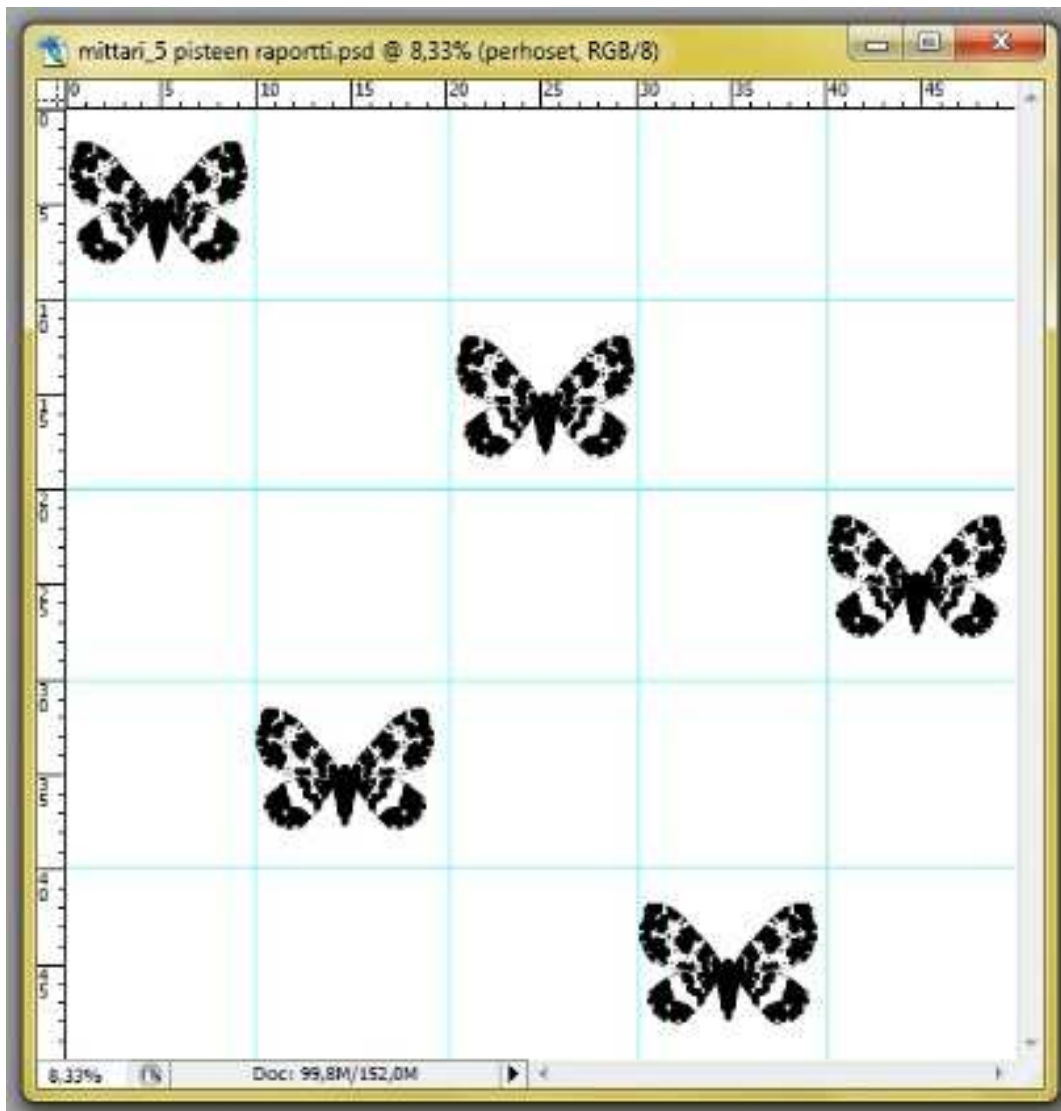
7.2 Raporttirakenteet

Raportti muodostuu painomallin sommitteluelementin toistuvista pinnan osista. Erilaisilla mielikuvilla suunnittelija luo mielikuvia siitä, miten välitilan kokonaisuus rakennetaan ja korostetaan erilaisia elementtejä.

Jatkuva pinta muodostuu siten, että yksittäinen mallikerta ei erotu, kun sitä toistetaan raporttirakenteen mukaisesti. Vaihtoehtojen valintaan vaikuttavat erilaiset ominaisuudet, kuten muoto, väri ja suunta. (Pellonpää-Forss 2009, 153.) Eri tavoin toistettavissa oleva ruudukko toimii raporttien runkona. Näihin sovitetaan toistuva pinnan osa. Kuviot voivat muodostaa erilaisia mielenkiintoisia pintoja, jotka voivat syntyä raidoista, erisuuntaan menevistä linjoista ja peilikuvista. (Pellonpää-Forss 2009, 155.)

Erilaisia raporttirakenteita ovat esimerkiksi suora-, nouseva-, ja sivuttain siirtyvä raportti. On olemassa myös erilaisia pisteraportteja. Jos suorakulmaiseen ruudukkoon sovitetaan raportti, joka toistuu sivuttain ja päällekkäin, on kyseessä suora raportti. Kuvio voi täyttää ruudun kokonaan ja ruutujen sivut yhdistyvät, tällöin ruudutus on suljettu. Avoimesta ruudutuksesta puhutaan silloin, kun kuvioden väliin jää tyhjää tilaa. (Pellonpää-Forss 2009, 156.) Pisteraportti muodostuu, kun raporttialue ruudutetaan tasaisiksi neliöiksi. Elementit jaetaan ruudukon sisään niin, että kuvio toistuu jokaisella rivillä pysty- sekä vaakasuunnassa halutulla tavalla. (Pellonpää-Forss 2009, 159.)

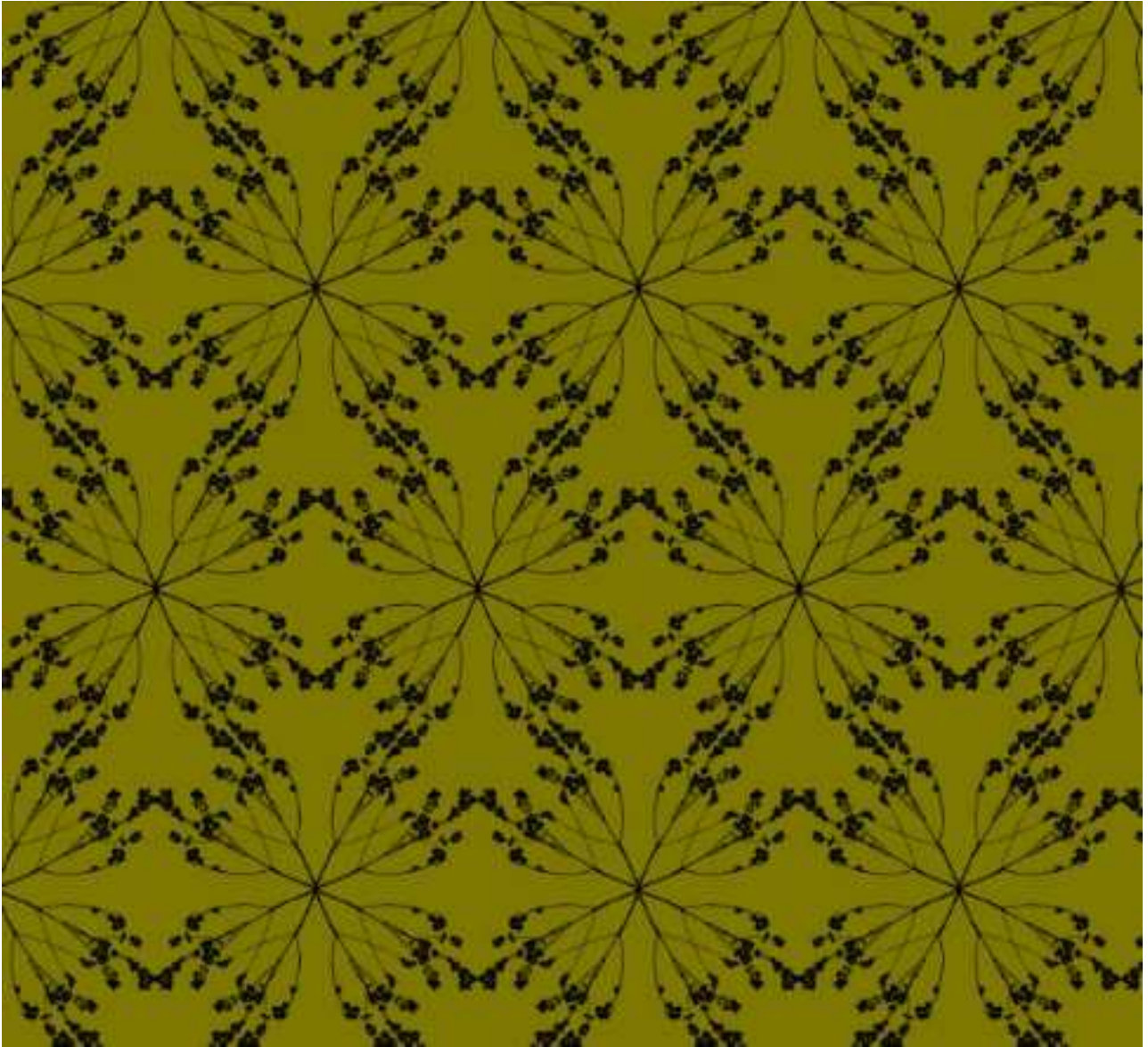
Käytin opinnäytetyössäni erilaisia raporttirakenteita, kuten kolmen- ja viiden pisteen raporttia, puoli askelta nousevaa, sekä puoli askelta sivuttain siirtyvää raporttia. Kuoseja suunnitellessani kokeilin erilaisia raporttiratkaisuja. Halusin tehdä kuoseista monipuolisia ja siksi valitsin kokoelmaan useita erilaisia raporttirakenteita.

Kuva 23. Esimerkki 5 pisteen raportista. (S. Miettinen, 2013.)

Kuosikokoelmani neljä alamallistoa syntyivät kun valitsin lopullisia valokuvia ja päädyin neljään eri perhoslajiin. Näiden perhosten muotokieli viehätti minua erityisen paljon ja kaikki neljä sopivat kuvioiltaan ja muodoltaan kuoseihini täydellisesti, koska jokainen perhonen tuki sitä visiota, mikä minulla oli ollut jo alusta asti. Kokoelmani kuosit lajittelin alamallistoihin, koska jokainen perhonen oli niin oma persoonansa. En halunnut sekoittaa lajeja keskenään, koska mielestäni kokoelmasta olisi tullut liian sekava.

Kuosikokoelmani sai nimensä perhosten siipien äänestä, joka on lähes olemattoman pientä surinaa. Halusin antaa kokoelmalleni nimen, joka kuvaa jokaista työni perhosta. Yöperhosen siivistä lähtee pieni hento ääni, joka yhdistää kaikki nämä perhoslajit ja tekee kuoseistani yhtenäisen kokoelman.

Kuva 24. Suljettu, puoli askelta sivuttain siirtyvä raportti. (S. Miettinen, 2013.)

Kuosikokoelmani koostuu useista erilaisista raporttirakenteista ja työskennellessäni flow'n vallassa syntyi paljon monipuolisia sommitelmia ja erilaisia tulkintoja, mitä kuosini voisivat olla. Mielestäni parhaimmat kuosit päätyivät kuvakirjaan. Osassa kuoseista on käytetty tyypillistä suoraa avointa raporttia. Eri raporttirakenteiden kokeilu oli minusta hyvin antoisaa ja vaikka olen käyttänyt Photoshopia reilut kuusi vuotta, opin silti tämän työn aikana paljon uusia asioita.

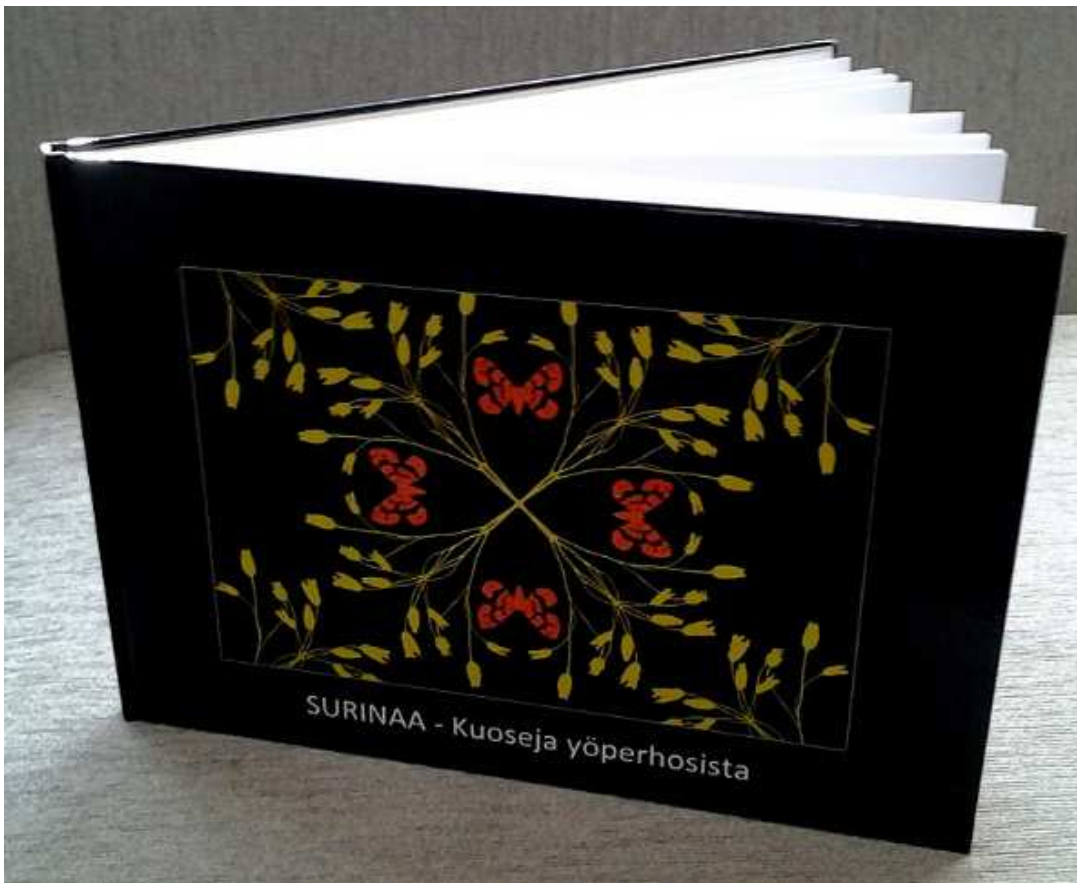
8 Kuvakirja

Tein malliston kuoseista kuvakirjan, joka on opinnäytetyöni konkreettinen kuvallinen tuotos. Päädyin tekemään kirjan, koska en pidä siitä, että tiedostot ovat vain sähköiseen muotoon tallennettuna. Kirjassa on 60- sivua ja se tilattiin kuvapalvelun kautta kovakantisena, liimasidottuna kirjana. Kaiken kaikkiaan kirja sisältää 58 kuosia, mallistoni lopulliset kuosit. Kirjan koko on A4 vaakatasossa ja olen koonnut ja taittanut kirjan itse.

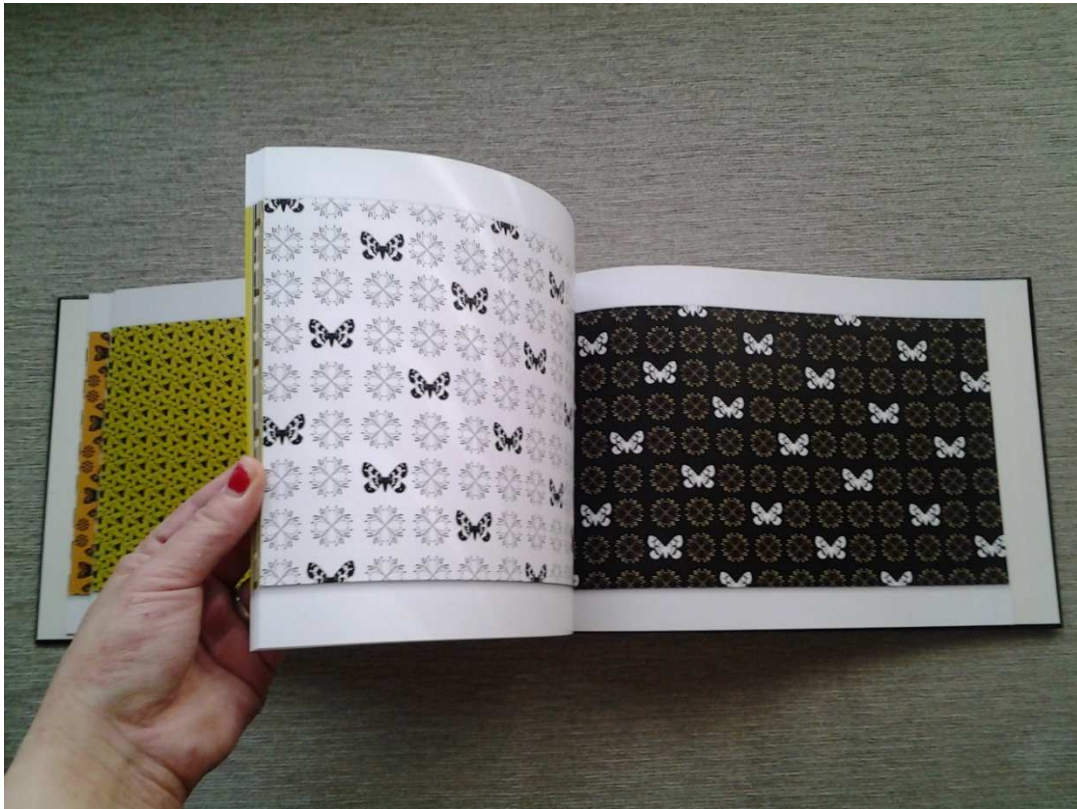
Kirjan kokoaminen tapahtui kirjankasausohjelmalla, jota olen käyttänyt ennenkin. Ifolor-designer on helppokäyttöinen ja monipuolinen kirjankasausohjelma, jolla kirjan teko on helppoa. Kokosin kirjan itse, koska halusin kuosit tiettyyn järjestykseen alamallistojen sekä värien mukaisesti.

Koska kuoseja oli suunnitteluprosessin aikana tullut suuri määrä, päätin valita kirjaan ainoastaan parhaat vedokset. Valinta tapahtui kuvakirjaa kasatessa ja kuvat on lisätty sivuille teeman ja värien mukaisesti. Valitut kuosit ovat mielestäni myös onnistuneimmat. Halusin tehdä kirjasta monipuolisen ja mielestäni onnistuin siinä hyvin.

Kirja alkaa runolla, joka johdattaa katsojan yöperhosten maailmaan. Tein runon alkuun, koska halusin aloittaa pienellä tarinalla, joka kertoo yöperhosten tarinan. Runo on tehty tätä kirjaa varten ja kirjoitettu kuosikokoelmani pohjalta. Kirjan runo löytyy liitteistä.

Kuva 25. Valmis kuvakirja. (S. Miettinen, 2013.)

Kuva 26. Kuvakirjan kuosit on valittu huolella. (S. Miettinen, 2013.)

Kirja on tarkoitettu helpottamaan tulevan yritykseni tuotekehitystä, se toimii omassa työssäni apuvälineenä. Tiedostot odottavat valmiina liiketoiminnan aloitusta ja ne on helppo lähettää alihankkijalle kun alan teettää tuotteita myyntiin. Kuoseja on tarkoitus soveltaa yritykseni tuotteisiin jatkuvapintaisina kuoseina sekä printteinä. Kirja sisältää neljä alamallistoa, jotka on määritelty perhosten lajien mukaisesti.

Mallistojen nimet perhosten mukaan:

SYDÄMETTÖMÄT - Isosiilikäs (*Arctia caja*)

Kuvakirjan sivut: 1 - 16

Kun isosiilikäs on siivet lepoasennossa, sen muoto muistuttaa sydäntä. Perhonen itse on kuitenkin saalistajalle melko armoton, koska se on yksi suomen myrkyllisimmistä perhosista ja siksi saalistajalle vaarallinen.

LASISIIVET - Kuusamakiitäjä (*Hemaris fuciformis*)

Kuvakirjan sivut: 17 - 28

Mallisto sai nimensä kuusamakiitäjän siivistä, jotka ohuita reunoja lukuun ottamatta ovat läpinäkyvät. Mielestäni kuusamakiitäjän siivet ovat hyvin kauniit ja kun näin perhosen ensimmäisen kerran veljeni kokoelmassa, ajattelin saman tien, että tuosta teen vielä kuosin.

KIIHDYTYSAJOT - Matarakiitäjä (*Hyles gallii*)

Kuvakirjan sivut: 29 - 46

Matarakiitäjä on todella nopea lentäjä, voimakasrakenteinen ja vahvan värinen. Mieleeni tuli rallikulttuuri ja kiihdytysajot. Annoin mallistolle nimen rallikulttuurin mukaisesti, koska perhosesta tulee mieleen kisa-auto. Perhosen kyljissä kulkee punertavat raidat, jotka tuovat mieleen kisa-auton ralliraidat.

PIILOSILLA - Mittari (*Rheumaptera hastata*)

Kuvakirjan sivut: 47 - 58

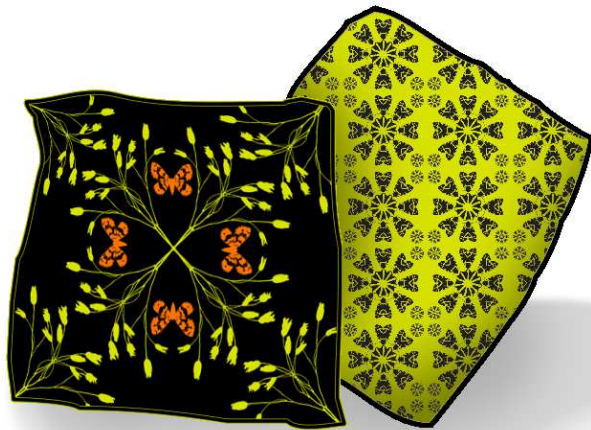
Mittarit käsittävä mallisto sai nimensä perhosten tavasta piiloutua niityille. Mittarit ovat yleensäkin hyviä naamioitumaan ja piilottelevat päivisin kasvillisuuden seassa.

Kuva 27. Kuvakirjan kuosit ovat monipuolisia ja värejäkin löytyy. (S. Miettinen, 2013.)

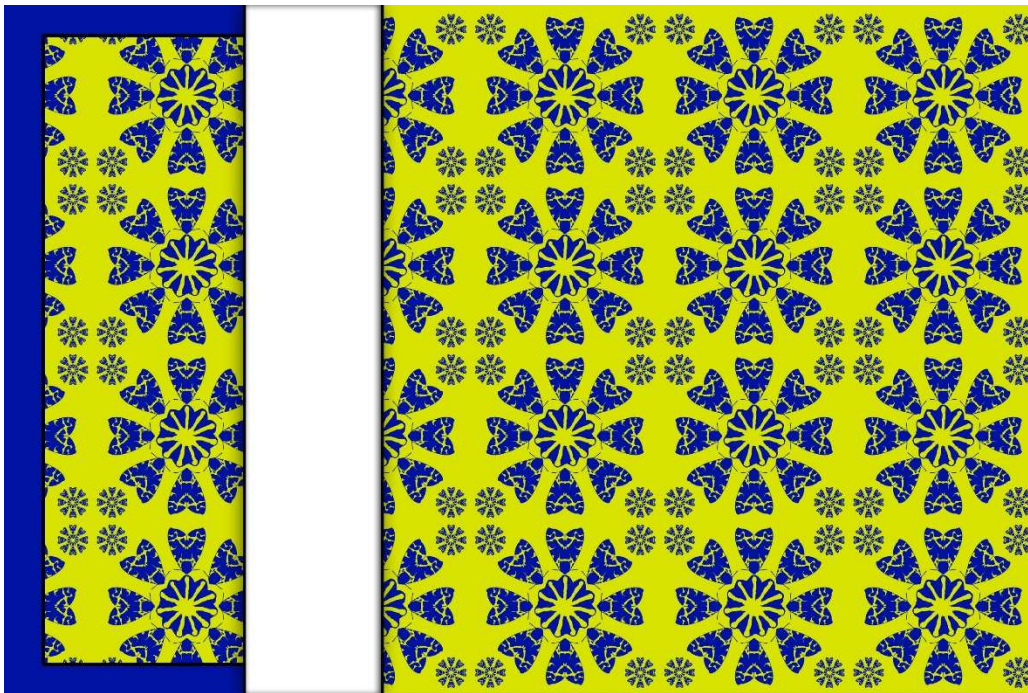
Kirja on tavallaan kokoelma, joka on toteutettu metrikankaiden painamisen sijaan kirjan muotoon. Kokoelma jää tulevan yritykseni käyttöön ja kuoseja tullaan käyttämään myöhemmin yrityksen tuotteissa. Tämä opinnäytetyö on mielestäni hyvä jatko portfoliolleni, jossa ei ole näyttöä kuosisuunnittelusta vielä lainkaan.

Yritykseni käytön lisäksi myyn mahdollisesti osan kuoseistani jollekin kaupallisemmalle firmalle. Mieluiten kuitenkin käytän kuosit omassa yrityksessäni. Pohjimmaisena ajatuksena on, että tämä kuvallinen tuotos ei jää hyllyyn lojumaan, vaan sille on käyttöä tulevaisuudessa. Uskon myös, että visioni toteutuu ja työstä on tulevaisuudessa minulle hyötyä.

Kuva 28. Esimerkki sisustustyynyistä. (S. Miettinen, 2013.)

Pyrin opinnäytetyössäni myyviin, monipuolisiin ja persoonallisiin kuoseihin. Kuosien kaupallisuus on yksi tärkeä asia, joka kuosisuunnittelussa tulee ottaa huomioon. Myyvätkö kuosit vai jäävätkö ne koneen syövereihin ja hukkuvat sinne? Omalla kohdallani pyrin tekemään omista kuoseistani myyviä. Kuosikokoelmassani on kuoseja joiden uskon myyvän yritykseni tuotteissa.

Kuva 29. Esimerkki kuvitteellisesta pussilakanasetistä. (S.Miettinen, 2013.)

Uskon, että kuoseillani on yritykseni tuotteissa potentiaalia markkinoille ja mielestäni yöperhoset kankaalla on aihe, jota ei vielä tähän mennessä ole nähty. Omassa suunnittelutyössäni pyrin myyvään ja ammattimaiseen lopputulokseen, josta on hyötyä minulle myöhemmin.

Mielestäni kuosit ovat kaupallisesti hyödynnettävissä, koska niitä on mahdollista käyttää moniin eri tuotteisiin. Kuosit on suunniteltu ajan hengen mukaisesti ja värimaailmaltaan nykykoteihin sopivaksi. Kuosikokoelman perustettavien laatutekijöiden tulee olla kunnossa jo suunnitteluvaiheessa, jotta tuotteiden ominaisuuksia voidaan parantaa. (Yritys-suomi, 2013.)

Yritykseni tuotteet painatetaan osin alihankintana, mutta minun täytyy kuitenkin muistaa suunnittelijana huomioida tekniset seikat. Suurin osa kuoseista on painettavissa yhdellä tai kahdella seulalla, mutta mukana on myös kuoseja jotka vaativat enemmän. Näiden kuosien hinta nousee huomattavasti korkeammaksi valmistuksen kannalta, eikä yrityksen alkuvaiheessa kannata teettää vielä kalliita painatuksia.

Yksinkertainen kuosi on tällä hetkellä parempi ja tuotteiden valmistettavuuden kannalta helpompi. Moniväripainanta vaikuttaa myös tuotteen valmistuskuluihin ja on siksi suuri osatekijä, joka vaikuttaa myös lopullisen tuotteen hintaan. Tässä opinnäytetyössä keskityin kuitenkin enemmän kuosien suunnitteluprosessiin, eikä lopullisten tuotteiden valmistus sekä hinta kuulunut tähän työhön. Ovatko kuosini kaupallisia ja myyviä? Se selviää lopulta käytännön liiketoiminnan kautta. Hintaa on pohdittu kuitenkin jo etukäteen, mutta tarkemmat arviot ja tiedot hinnoista kuuluvat vielä tässä vaiheessa tulevalle yritykselleni.

9 Pohdinta

Opinnäytetyötä tehdessäni syntyi paljon erilaisia innovatiivisia visioita siitä, mitä kuoseista voisi tulevaisuudessa tehdä. Oli myös mielenkiintoista tarkastella asiaa eri näkökulmista: miettiä mahdollisia asiakkaita, kohderyhmää ja kilpailijoita.

Tietoperustaan perehtyminen vei minut yöperhosten maailmaan ja tutustuin paremmin entomologiaan. Ymmärrän nyt myös veljeni harrastusta syvällisemmin enkä enää ihmettele, miksi hän kuljettaa pitkin kesää perhosia rasioissa kotiin. Tutustuminen perhosen elämään, metamorfoosiin ja hyönteisen anatomiaan oli myös hyvin mielenkiintoista. Kirjoja lukemalla löysin paljon uusia kiinnostavia asioita ja olen taas yhtä kokemusta rikkaampi.

Kuosien suunnittelu oli minulle mukava projekti ja haluan tehdä sitä jatkossa lisää. Kuoseja tehdessäni katsoin perhosia paljon lähempää, mitä koskaan olen niitä nähnyt. Perhosen ruumiinrakenteesta paljastui paljon erilaisia tekstuureita, pintakuvioita ja värejä. Photoshopissa suuren kuvan työstäminen ja kuvan zoomaaminen lähemmäs oli mielenkiintoista. En koskaan ole nähnyt perhosen päätä näytön kokoisena. Kuoseja työstäessäni kuvan tarkastelu suurena oli välttämätöntä, mutta koin sen lähinnä mielenkiintoisena.

Kuvakirjan tekeminen oli antoisaa ja sain kuosikokoelmani konkreettiseen, selailtavaan muotoon. Kuosien valinta kirjaan ei ollut niin yksinkertaista, kuin luulin. Halusin kirjaan rajallisen määrän kuoseja ja lopullisten kuosien päättäminen oli kuitenkin aika vaikeaa jotta kirjasta tulisi visuaalisesti kaunis ja yhtenäinen kokonaisuus. Mielestäni lopputulos oli kuitenkin erittäin onnistunut ja henkilöt, joille olen kirjaa näyttänyt, ovat pitäneet näkemistään kuoseista.

Kirjan muodossa kuoseja on paljon helpompi selata ja katsella kuin tietokoneella. Tietokoneen kautta kaikki tiedostot pitäisi avata sähköisessä muodossa. Jos tiedostomuoto olisi esimerkiksi psd, jokainen kuva pitäisi erikseen avata Photoshopiin. Helpoin tapa koneella selaamiseen olisi jpg tiedostomuoto. Kuosikokoelman nimi on mielestäni myös onnistunut ja olen saanut siitä paljon positiivista palautetta.

Opinnäytetyön tekeminen oli minulle mielenkiintoinen haaste. Aikaa kului yllättävän paljon tiedonhakuun, valintojen tekemiseen, sekä suunnittelutyöhön. Oman luovan työni tarkastelu osoitti, että olen enemmän taiteilijaluonne. En usko, että pystyisin tekemään täysipäiväistä suunnittelutyötä kello kahdeksasta neljään. Inspiraatio tulee ja menee, työ kulkee sen mukaisesti ja elää kokoajan. Joinain päivinä työskentely ei vaan onnistu. Työskennellessäni flow vie minut mukanaan ja teen todella pitkiä työpäiviä kerralla.

Yrittäjänä minulla on mahdollisuus toteuttaa ja ilmaista itseäni, sekä tehdä sivussa myös työtä, joka ei vaadi niin paljon luovuutta. Myymälän pitämisessä on muutakin tekemistä ja uskoisin, että työelämään pääseminen muuttaa työrytmiäni entistä säännöllisempään suuntaan.

Näiden opintojeni myötä olen mielestäni kasvanut paljon ihmisenä, saanut paljon uutta tietoa ja taitoa, jota voi soveltaa työelämässä. Sain opintojeni edetessä rohkeutta lähteä yrittäjäksi ja siirtyä elämässä seuraavaan vaiheeseen. Opintojeni aikana itsevarmuuteni yrittäjyyden suhteen kasvoi ja päättäväisyys itsensä työllistämiseen vahvistui. Mielestäni tämä opinnäytetyö on ollut mukava päätös opinnoilleni Kuopion Muotoiluakatemiassa ja siitä jää tulevaisuuteen hyödyllinen työväline minulle kuvakirjan muodossa.

10 Kuvaluettelo

KUVA 1. KRIITTISREALISTISEN EVALUAATION MALLI. (ANTTILA, P. 2005, 463.) SOVELTANUT MIETTINEN, S. 2013	8
KUVA 2. DIVAANISOHVANI SISUSTA ON TÄYNNÄ KIERRÄTYSKANKAITA. (S. MIETTINEN, 2013.).....	11
KUVA 3. TYYPILLINEN ESIMERKKI PÄIVÄPERHOSKANKAASTA. (TILKKUTARHA-QUILT GARDEN OY, 2011.)	13
KUVA 4. VALLILAN MON AMOUR -KANKAASSA ESIINTYY RITARIPERHONEN. (VALLILA INTERIOR, TANJA ORSJOKI.).....	15
KUVA 5. AAMUVIRKKU-KANGAS (VALLILA INTERIOR, TANJA ORSJOKI, 2012.).....	16
KUVA 6. PROFILIKORTILLA SAA HYVÄN KOKONAISKUVAN KUVITELLUSTA ASIAKKAASTA. (S. MIETTINEN, 2013.).....	19
KUVA 7. KUUSAMAKIITÄJÄ KUULUU MYÖS VELJENI KOKOELMIIN. (V. MIETTINEN, 2013.).....	21
KUVA 8. MATARAKIITÄJÄN SIIVISSÄ ON USKOMATTOMAN KAUNIIT VÄRIT SEKÄ KUVIOT. (V. MIETTINEN, 2013.)	21
KUVA 9. AGROTUS-SUVUN YÖKKÖNEN IKKUNASSA. (V. MIETTINEN, 2012.)	23
KUVA 10. RHEUMAPTERA HASTATA ON YKSI OPINNÄYTETYÖHÖNI VALITUISTA PERHOSISTA. (V. MIETTINEN, 2013.)	24
KUVA 11. ISOSIILIKÄS ON YKSI SUOMEN MYRKYLLISIMPIÄ PERHOSIA. (V. MIETTINEN, 2013.)	25
KUVA 12. KUVASSA PERHOSEN TOUKKA, KOTELO SEKÄ AIKUINEN, IMAGOMUOTOINEN KIITÄJÄ. (SCIENCENOW, 2008.)	27
KUVA 13. ESIMERKKI TOUKAN MUUTOKSESTA PERHOSEKSI. (S. GREER, 2011.).....	28
KUVA 14. KAISLA ON TOIMINUT MALLINA MONEEN KOULUTYÖHÖN. (S. MIETTINEN, 2011.).....	30
KUVA 15. LILJA ON UUSIN PERHEENJÄSENMME. (S. MIETTINEN, 2012.).....	30
KUVA 16. VIETNAMINSAUVASIRKKA ON LEMMIKINÄ OIKEASTI LEMPEÄ JA RAUHALLINEN LUONNE. (V. MIETTINEN, 2012.).....	31
KUVA 17. VELJENI PERHOSKOKOELMA ON LAAJA. (V. MIETTINEN, 2013.)	34
KUVA 18. VALLILAN MANDARIINI-KUOSI ON YKSI SUOSIKEISTANI. (VALLILA INTERIOR, T. ORSJOKI, 2011.)	36
KUVA 19. VÄRIKARTTA PANTONE-VÄREISTÄ. (S. MIETTINEN, 2013.)	37
KUVA 20. TYÖVAIHEESSA VÄRIEN PÄÄTTÄMINEN VAATI KOKEILUA JA KÄRSIVÄLLISYYTTÄ. (S. MIETTINEN, 2013.).....	38
KUVA 21. ACTIONS ON KÄTEVÄ TYÖVÄLINE KUN KYSEESSÄ ON ISO MÄÄRÄ KUVIA. (S. MIETTINEN, 2013.).....	39
KUVA 22. KUOSIEN RAPORTTIRATKAISUT OLIVAT VAIHTOLEVIA. (S. MIETTINEN, 2013.)	40
KUVA 23. ESIMERKKI 5 PISTEEN RAPORTISTA. (S. MIETTINEN, 2013.)	42
KUVA 24. SULJETTU, PUOLI ASKELTA SIVUTTAIN SIIRTYVÄ RAPORTTI. (S. MIETTINEN, 2013.)	43
KUVA 25. VALMIS KUVAKIRJA. (S. MIETTINEN, 2013.)	45
KUVA 26. KUVAKIRJAN KUOSIT ON VALITTU HUOLELLA. (S. MIETTINEN, 2013.).....	45
KUVA 27. KUVAKIRJAN KUOSIT OVAT MONIPUOLISIA JA VÄREJÄKIN LÖYTYY. (S. MIETTINEN, 2013.).....	47
KUVA 28. ESIMERKKI SISUSTUSTYYNYISTÄ. (S. MIETTINEN, 2013.)	48
KUVA 29. ESIMERKKI KUVITTEELLISESTA PUSSILAKANASETISTÄ. (S.MIETTINEN, 2013.)	48

11 Lähteet

Kirjalliset lähteet:

Anttila, P. 2005. Ilmaisu, teos, tekeminen ja tutkiva toiminta. Hamina, Akatiimi.

Farndon, J. 1999. Eläinten maailmasta - Perhoset. Helsinki, Werner Söderström Oy.

Forss, M. 2000. Värimenetelmät. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.

Laaksonen, J. 2002. Koko perheen luonto-opas. Jyväskylä, Gummerus Kirjapaino Oy.

Luoto, L. & Luoto, H. 2010. Oman pihan ötökät. Sipoo, Silverprint Oy Ab.

Mikkola, K., Murtosaari, J. & Nissinen, K. 2005. Perhosten lumo - Suomalainen perhostieto. Hämeenlinna, Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Niinimäki, K. & Saloniemi M(toim.). 2008. Kretongista printtiin – Suomalaisen painokankaan historia. Helsinki, Maahenki Oy.

Pellonpää-Forss, M. 2009. Kankaanpainanta. Jyväskylä, Gummerus kirjapaino Oy.

Raatikainen, L. 2011. Liikeideasta liikkeelle. Helsinki, Edita Prima Oy.

Vihma, S. 2009. Suomalainen muotoilu – kohti kestäviä valintoja. Porvoo, Weilin+Göös Oy.

Internet lähteet:

Hyönteistietokanta [Viitattu 4.2.2013]

Saatavissa: <http://hyonteiset.luomus.fi/insects/main/EntDatabase.html>

(Lähde on luottamuksellinen alan harrastajille ja vaatii kirjautumisen tietokantaan)

Reocities [Viitattu 13.2.2013]

Saatavissa: http://www.reocities.com/med_rest/voimaelaimet3.html.

Suomen Herpetologinen yhdistys. Herpille Koti-rinki [Viitattu 26.2.2013]

Saatavissa: <http://heko.herpetomania.fi/>

Yritys-suomi. Idean laatutekijät [Viitattu 21.3.2013]

Saatavissa: <http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/aihe?pp=polku>

[TuotejaPalvelukehitys&ppa=palp](http://www.yrityssuomi.fi/web/guest/aihe?pp=polku) Idean kehityskelpoisuus&aihe=1000165

Kuva lähteet:

Kuva 3. Esimerkki perhoskankaasta. 2011, painokangas. Tilkkutarha-Quilt Garden Oy.

Saatavissa: <http://www.tilkkutarha.fi/catalog/images/ACF-10895-200.jpg>

Kuva 4. Orsjoki, T. Mon amour. 2012, painokangas. Vallila Interior.

Saatavissa: <http://www.vallilainterior.fi/fi/product/mon-amour?p=3544>

Kuva 5. Orsjoki, T. Aamuvirkku. 2012, painokangas. Vallila Interior.

Saatavissa: <http://www.vallilainterior.fi/fi/product/aamuvirkku?p=3281>

Kuva 12. Esimerkki perhosen kehitysvaiheista. 2008, valokuva. Sciencenow.

Saatavissa: <http://news.sciencemag.org/sciencenow/assets/2008/03/05/200830521.jpg>

Kuva 13. Greer, S. Monarch butterfly metamorphosis. 2011, valokuva. Steve Greer.

Saatavissa: <http://www.stevegreerphotography.com/blog/new-jersey-subjects/monarch-butterfly-metamorphosis/>

Kuva 18. Orsjoki, T. Mandariini. 2011, painokangas. Vallila Interior.

Saatavissa: http://vallilankaksio.com/wp-content/uploads/2011/12/Mandariini_orange_by_Tanja_Orsjoki.jpg

11 Liitteet

Liite 1.

Yleisiä käsitteitä entomologiasta

Entomologia = Perhostutkimus

Ovum = Perhosen muna

Larva = Toukkavaiheinen yksilö

Pupa = Kotelovaiheinen yksilö

Imago = Aikuisvaiheinen, ei enää jälkeinpäin muotoaan muuttava yksilö

Metamorfoosi = muodonmuutos, tässä yhteydessä perhosen metamorfoosi munasta toukaksi, toukasta koteloksi ja kotelosta aikuiseksi perhoseksi.

Preparointi= Perhosen levitys, kokoelmaan valmistelu

Liite 2.

Entomologian harrastajalle tehty haastattelu

4.3.2013

1. Mistä kiinnostus hyönteisten keräilyyn lähti?

Luonto on kiinnostanut pienestä pitäen, varmaankin siitä koppakuoriaisesta, joka löytyi suustani kun olin pieni.

2. Mikä harrastuksessasi on parasta?

Aina oppii uutta.

3. Onko kokoelmissasi jotain erityistä suosikkihyönteistä?

Matarakiitäjä ja sen toukka. Matarakiitäjästä on kokoelmissani kokonainen sinetöity laatikko.

4. Onko harrastuksesi kausiluontoista, vai voiko sitä tehdä ympäri vuoden?

Ympäri vuoden voi tehdä, hyönteisiä ei löydy talvisin, mutta kokoelman ylläpitoa. Pakkasesta löytyy aina jotain levitettävää.

5. Kuinka paljon käytät aikaa harrastukseesi?

Olen aika passiivinen harrastaja, kerran kuussa muutaman tunnin. Määritystyötä kerran viikossa noin nelisen tuntia. Kesäisin teen kenttätöitä ulkona. Kuvaan hyönteisiä myös paljon.

6. Kuinka lajinmääritys perhosille tapahtuu?

Vertaillaan hyönteistietokannasta kuvia, kysytään asiantuntija apua museolta ja muilta tahoilta. Määritystyö on myös hyvin omatoimista. Kysytään muilta mielipiteitä.

7. Miten yöperhosia pyydystetään, mikä on tehokkain tapa?

Perhoset houkutellessaan syöttinesteellä parvekkeelle. Punaviini on kuulema tehokas keino. UV-valo houkuttelee perhosia tehokkaasti pyydystyspaikalle.

8. Miten perhoset käsitellään pyydystämisen jälkeen?

Kun perhonen on havaittu ja pyydystetty, perhonen kiikutetaan pakkaseen tai eetteripurkkiin jonne perhoset sammuvat. Perhoset pakastetaan siksi, että niissä olevat mahdolliset loiset häviävät pois. Pakastamisen jälkeen perhoset neulataan ja levitetään siivet. Perhosen annetaan kuivua pari viikkoa. Laaditaan etiketti. Laji merkitään erilliselle lapulle. Lopulta perhonen laitetaan säilytyslaatikkoon.

9. Vaatiiko perhoskokoelmasi ylläpitoa, miten kokoelmat säilytetään?

Kokoelma vaatii mahdollisimman kuivan ja pimeän paikan, kokoelmaa ei voi säilyttää valoisassa, koska perhosten värit haalistuvat helposti. Jos joku vanhempi 'ölliäinen' hajoaa, sitä restauroidaan mm. pikaliimalla. Kokoelmassani on paljon määrittämättömiä perhosia, koska lajeja on niin valtava määrä. Mikroskoopilla saa määritettyä myös lajeja.

10. Kenelle suosittelisit harrastusta?

Luonnonystävälle, sellaiselle joka haluaa lajeja säilyttää luonnonvaraisena. Tutkimustyö menee perhosten hyväksi, kun kokoelma luovutetaan joskus museolle.

Harrastus vaatii vakaata kättä ja kärsivällisyyttä, kumpaakaan ei löydy mutta teenpä silti!

Liite 3.

Runo liittyen kuvakirjaan

Kirjoitin tämän runon laatiessani kuvakirjaa. Ajattelin, että kirjan alussa pitää olla jokin johdatus joka vie kirjan katsojan yöperhosten maailmaan ja antaa jonkin pohjustuksen itse kuoseille. Jokaisella työlläni on aina jokin merkitys ja sen taustalla tarina. Siksi ajattelin, että tämä runo olisi hyvä kertoa myös kirjallisessa osassa.

SIIPHEN SURINAA

Yöllä havahdun hentoon ääneen,
kuulen yökkösen lentäneen.

Hämärällä niityllä pimeässä,
kasvien suojassa lymyää.

Kiitjä tuo pörröinen,
niin komean värinen.

Kuuta katsoo ajatellen;
"On yö tää perhosten."

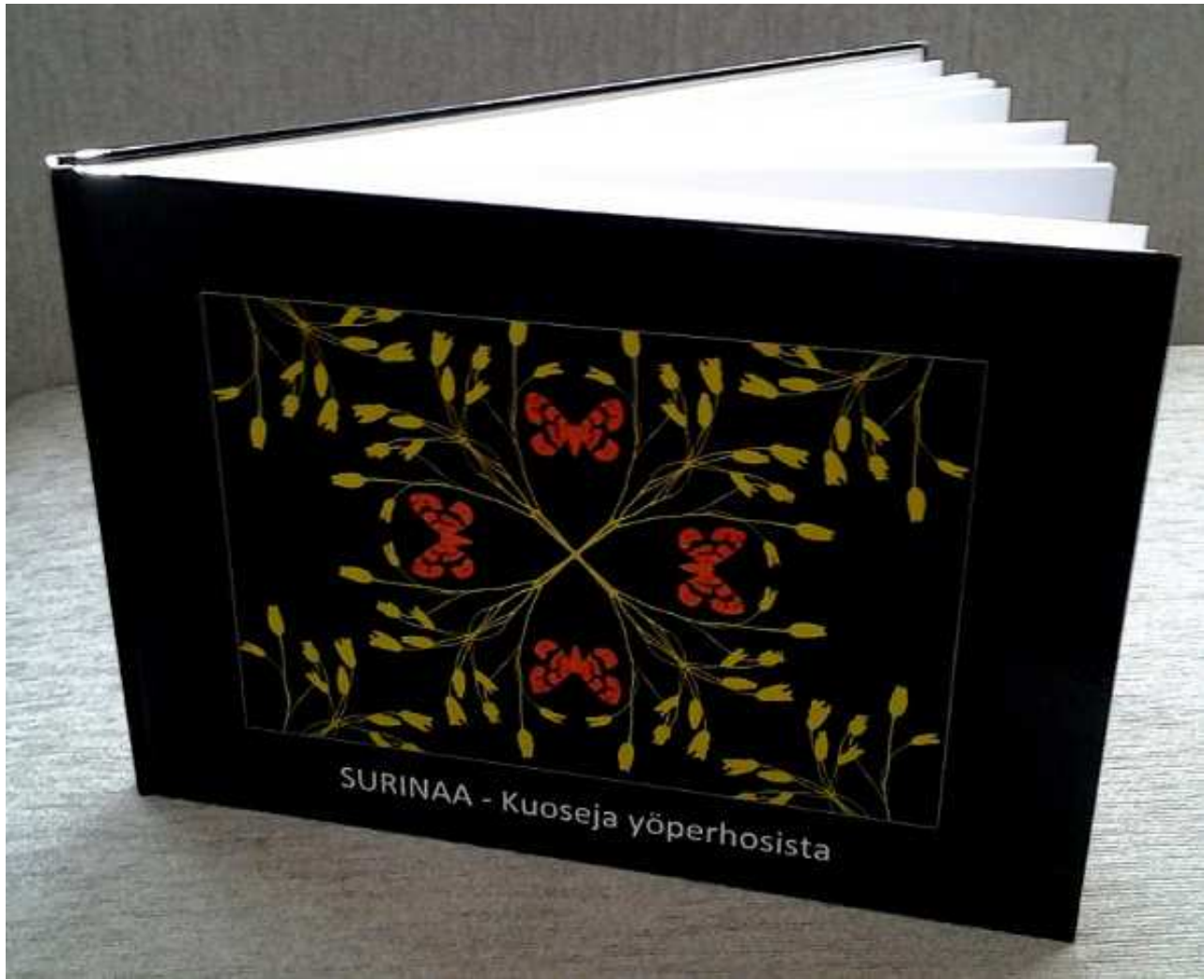
© Sanna - Mari Miettinen

2013

Liite 4.

Kuvakirja

Opinnäytetyössä koottu kuvakirja on jää tekijän haltuun.

Liite 5.

Kuosikokoelma tallennettuna sähköiseen muotoon

Opinnäytetyössä suunniteltu kuosikokoelma on tallennettu muistitikulle sähköiseen muotoon ja on tekijän hallussa.

Kuosien tarkastelusta on sovittava erikseen tekijän kanssa.